

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1-70

za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostop. petljevka (72 mm):
za enkrat 13 li
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Proft.

Za Profta se gre. Pravzaprav ne zanj, ne za njegovo osebo, katere osebne časti in stanovskih vrlin se ne dotikamo, marveč za Nemca se gre. Na ljubljansko gimnazijo, ki jo zapušča Seneković, hoče vriniti vlada Nemca. Kako se piše, je v tem slučaju brez pomena. Ta reč je važna, tako važna, kakor še ni bila nobena za nas kranjske Slovence leta in leta. Če se imenuje Nemec za ravnatelja, se s tem javno proglasi prva drž. gimnazija v Ljubljani za nemško postojanko. Kdor ima še kaj narodnega čuvstva, pravzaprav kdor ima še kaj zmisla za dom in domačine, se mora groze stresti ob ti misli. Na slovensko univerzo mislimo, pa nam niti na gimnazijah naših ljudi ne puste. Slovenski oddelki na »nemški« gimnaziji bi bili samo neka dobrota, ki nam jo vlada izkazuje; o tem, da bi se na nji izvršilo to, kar zahteva naš narodni napredek, da se namreč tudi na zgornji gimnaziji za posamezne predmete z grščino vred doseže slovenski poduk, ne more biti več govora. Ker smo že pri grščini, naj omenjamo, da so slovenski profesorji s pičlo večino se izrekli za slovenski pouk v nji in s tem silno olajšali germanizatorske tendence na gimnazijah. O ti zadevi, ki jo danes le mimogrede omenjamo, bomo svoj čas še govorili, pa tudi o ljudeh, ki se za »Narodo.« igrajo s tem, da nas psujejo, češ, da nismo narodni. To pa povemo že danes, da se slovenskim poslancem v državnem zboru s takim postopanjem mečejo polena pod noge. »Nemška gimnazija« bi neizmerno škodovala našim mladeničem, ki študirajo filozofijo. Nemci imajo profsorskih kandidatov preveč; zato bi se seveda najprijadnejše poslužili prilike, da bi odjedali kruh domačinom. Naš človek bi v tujini ne dobil mesta, doma bi se mu pa že tako krivično omejen status slovenskih profesorjev zmanjšal. Bog pomagaj! Ni šala ta reč in zato želimo najiskrenejšje, naj bi protest naših poslancev ne bil brez uspeha. Povedati moramo, da so naši poslanci pod vodstvom dr. Šusteršiča takoj sklenili v tem oziru pustiti na stran vse strankarske ozire glede na posamezne kandidate in z vsjo odločnostjo zastopati stališče, ki se imenujeta za ravnatelja v Ljubljani in Kranju slovenska profesorja, ki sta na prvem mestu predlagana. To so tudi izvršili.

Treba nam je pa to zadevo pojasniti tako, da jo bo vsak razumel in da bo vsak izprevidel neizrekljivo težko stališče, ki ga naši poslanci imajo v tem oziru. Pojdimo po vrsti:

1. Deželni šolski svet je na drugem mestu predlagal Nemca Profta. Zato sta glasovala tudi dva pristaša liberalne stranke in seveda tudi en odposlanec deželnega odbora, grof Barbo. S. L. S. nima nobenega svojega zastopnika v deželnem šolskem svetu. Zastop-

nika cerkve, dr. Lesar in kanonik Kržič, sta pač odlična somišljenika te stranke, toda v deželni šolski svet sta poslana od cerkvene oblasti. Samo ob sebi se umeje, da sta se ta dva odločno potegnila za slovensko stvar.

2. Kaj pomenja to, da sta Levec in Črnič glasovala za Profta, četudi na drugem mestu? Nikar se ne varajmo: Vsled njunega glasovanja se je odobrilo načelo, da je Nemec mogoč. Večina deželnega šolskega sveta je sklenila, da sme postati Nemec direktor na L. ljubljanski gimnaziji. Tega načela protinardna smer je nepopisno nevarna. Nemški nacionalizem, ki ima v ministrstvu za svoje interese posebnega svojega varuha Pradeja, že od nekdaj povdarja, da je L. ljubljanska gimnazija nemška postojanka. S slovenskimi glasovi je večina deželnega šolskega sveta podala zakonito podlago temu šovinistiškemu, skrajno krivičnemu, naravnost za nas uničevalnemu nazoru. To smo v listu že povedali, a dalekosežnosti tega glasovanja se naša javnost, kakor je videti, neče zavedati. Zato ji moramo venomer klicati v spomin, da je slovenski značaj prve ljubljanske gimnazije že izdan po krivdi slovenskih glasov. Izdan in prodan! Na tem se ne da prav nič več izpremeniti. Kdor je glasoval za Nemca, četudi na drugem mestu, je s tem priznaval, da prav nič ne vpoštevava narodnega stališča pri tem vprašanju, in da torej nemška narodnost ne pomenja že sama po sebi za vsacega Slovenca absolutne ekskluzive.

3. Kaj sledi iz tega? Prade ima pri vladi lahko stališče; njegov pritisk je dobil zakonito podlago. Skliceval se bo na terno deželnega šolskega sveta in dokazoval, da po sklepu najvišje šolske gosposke ni nobenega načelnega nasprotja proti Nemcem. Ta vpliv naj v sedanjih razmerah premagajo poslanci. Lepa naloga, toda naravnost pravimo, da je postopanje, ki je krivo teh zmed, naravnost frivolno. Ni ga politiškega otroka na Slovenskem, ki bi ne vedel, da je korenina te protinardne politike zveza nemških in slovenskih liberalcev, katere zadnja posledica je liberalna obstrukcija proti volivni reformi. Liberalci hočejo z obstrukcijo braniti to, kar so dobili samo z brezvestno zvezo z Nemci, pri tem pa računajo, naj poslanci S. L. S. popravljajo narodno škodo, ki je zavzema z njihovo sebično politiko. To je konglomerat budalosti in frivolnosti.

4. Naj se nam ne pride z ugovorom: Tista dva Slovenca, ki sta v deželnem šolskem svetu glasovala za Profta, sta uradnika, ki nanja vlada lahko pritiska. Uradnik, ki zataji iz osebnih ozirav svoje prepričanje in izda svoje narodne koristi, ne zasluži, da bi se njegovo ime še imenovalo med narodnimi možmi. Naše stališče proti uradništvu je čisto jasno. Mi sploh s svojega protibirokratiškega stališča ne vpoštevamo posebno tega sloja. Vsak

dan nam dokazuje, da imamo prav. Potem pa, liberalna gosпода, povejte: Čemu naj se pa trudimo za slovenske uradnike, če jim slovenstvo ni nič mar? Dobro vemo, kako je z uradniki. Zadnji so dobili pogum v naših mladih bojih postaviti se na slovensko plat. In tudi glede na S. L. S. je gotovo, da bo ta rod zadnji, ki bo ostavil liberalno zastavo. Fiziški zakon lenobe podpira tu psihološka dispozicija osebne sebičnosti. To vse vemo, toda v našem slučaju bi dva uradnika nič ne pomenjala, ko bi kranjski deželni odbor imel dva slovenska zastopnika v deželnem šolskem svetu. Dobro se spominjamo, kako so branili liberalci svoj čas nemškega deželnega odbornika sedež v deželnem šolskem svetu, ki so mu ga dali iz sebičnih strankarskih namenov. Pravili so, da je deželni šolski svet itak slovenski. Zdaj imajo ilustracijo, ki jo morda umeje največji liberalni trdoglavec, ki mora biti jasna vsem Taddäus Hartriegelnom, kar jih nosi slovenska zemlja. In še nekaj. Vlada je tudi pri imenovanju uradnikov, zlasti šolskega nadzornika, odvisna od deželnega šolskega sveta samega. Veriga izdajstev se drži skupaj in prvi obroč je slovensko-nemška pogodba.

4. Čujemo jih, kako vstajajo drug za drugim in kriče: Saj ste bili tudi vi »klerikalci« zvezani z Nemci. Ta tisočkrat ovržena laž, jim prav nič ne pomaga. Naš slovenski ščit je čist in dozdaj še stranka ni niti za las slovenskih pravic izdala nikomur. Pridite in govorite! Ljubljanske dvojezične tablice, ki je zanje glasoval tudi zastopnik katoliško-narodne stranke v deželnem zboru, vas ne bodo rešile, ker tu se ni šlo za narodno posest, marveč za narodno demonstracijo. Danes je vsa S. L. S. edina v tem, da je treba za narodno stvar tudi demonstrirati ob dani priliki. Primerjati tablice z imenovanjem gimnazijskega direktorja se menda tudi dr. Triller, ki je drzen v tem oziru, ne bo upal. S. L. S. je pa ravno v tem, da je vzdrževanje svoje načelno stališče, sprejela vladno predlogo o volivni preosnovi, hotela onemogočiti za vse čase kletu priložnost iskati pomoči pri Nemcih v deželnem zboru. Tu je poglavitna točka in bolj kot kedaj se zavedamo ob usodnem izdajstvu v deželnem šolskem svetu, da se mora z absolutno minjostjo rešiti pred vsem deželnozborska volivna reforma. Naj se ne prezre eminentno važna točka, ki najbolj označuje neznošne, naši narodnosti nepopisno kvarne razmere, ki živimo v njih: Dunajska vlada ve, da je stranka, ki je med enajstimi izvolila deset poslancev, v deželi v manjšini. Dobro tudi ve, odkod in to ji je v takem slučaju, kakor ga imamo glede na imenovanje direktorja, silno všeč. Dokler ne bo ena slovenskih strank imela lastne večine v deželnem zboru, se slovenska politika ne more delati. Kaj naj store naši poslanci, če se zgodi

nezaslišana krivica, in se imenuje Proft? Naj store karkoli, naj pade tudi Marchet zavoljo tega; krivica bi ostala in ž njo nje usodne posledice.

5. Ko se je vodstvo S. L. S. posvetovalo o tem, kaj naj store naši poslanci na Dunaju, se je predvsem poudarjalo, da je nemogoče sedeti na Dunaju v imenu narodnosti skupaj z zastopnikom stranke, ki doma s svojo obstrukcijo onemogočuje narodno politiko v deželi. Oseba je tu postranska stvar. Mi smo tudi vajeni odpustiti in pozabljati, a v tem oziru smo neizprosni. Ko bi imeli kakega streberja v svoji sredi, bi bilo tako razmotrivanje nemogoče. Nimamo ga. Zato je pa vodstvo soglasno sklenilo to, kar zdaj naši poslanci izvršujejo. Ta reč je nam za res in ni je moči, ki bi nas odvrnila od te poti. Kar je pametnih in za naš narod količjak vnetih mož, nam mora pritrčiti, da je to edino pravo. Liberalce nam poreče: Vam se ne gre za narodnost, marveč le za večino. Ob takih dokazih je težko ohraniti mirno kri. Najraje bi mu zakričali v ušesa: »Pa ti pomagaj!« Če je položaj tak, da je neobhodno potrebno za našo narodnost, da dobi ena slovenskih strank večino v kranjskem deželnem zboru, in če je sedaj ta večina samo za S. L. S. mogoča, kaj potem? Politika se vendar ne sme delati od danes do jutri. Stranka, ki se more držati samo s tem pri vladi, da škoduje narodnim koristim, ni narodna. Ne varajmo se: takih slučajev, kakor ga imamo sedaj, bo še več. Mi imamo ravno pri srednjem šolstvu neizmerno mnogo popraviti in privojevati. S sedanjio politiko, ki je je Hribar prav tako kriv, kot dr. Tavčar, pa izgubljamo še to, kar imamo.

6. Kaj sedaj? Prva reč je deželnozborska volivna preosnova. Ze s tem, ko bi se dunajski vladi povedalo, da je sporazumno zagotovljena, bi se izpremenil položaj. Kdor ima kaj politiške logike, bo to priznal. Druga reč pa je, iz vse slovenske javnosti, zlasti pa iz uradništva, dvigniti glas in zahtevati, da uradnika, ki sta izdala svoj narod, odložita svoji mesti in s tem vsaj nekoliko zadostita za svojo krivdo, ali pa s pečatom narodnih izdajavcev na čelu občutita, da ju slovenski narod več ne pozna za svoja sinova. To je edina rešitev! S takim nastopom zagotovimo poslancem uspeh, drugače Bog ve!

Sklepni stavek pa adresiramo na naše ljube prijatelje pri »Edinosti«: Kaj bi pisali od tem, ko bi kak naš človek le mrvice tega zagrešil, kar je tu zagrešila tista stranka, katere zastopnik v državnem zboru je iz Trsta ven razbil jugoslovansko edinstvo? Izprašajte si vest in potem sodite!

LISTEK.

Volivni boj na Angleškem.

(Po Dikensu.)
(Konec.)

Pa prišla ga je skrivnostna roka — ga izvlekla iz bojne zmešnjave — ga vodila po lesenih stopnicah v višino . . . Bil je na nekem odru, kjer mu je bilo možno stati prosto na svojih nogah in se rešiti klobuka.

Pikvik se je oddahnil. Videl se je na hustingsu, obdanega od svojih modrih prijateljev. Od tukaj je lahko pregledal prostor volitve.

Oder ali galerija hustingsa je bila razdeljena na tri dele. Srednji je bil ožji od ostalih dveh in se odpiral v neke vrste balkona, v katerem je stal župan z občinskimi odborniki in magistratnim slugo. Vsi v veliki paradi. Najbolj markantna oseba med vsemi je bil sluga s svojim velikim klobukom, čigar široki kraji so mu zakrivali ušesa in spolnjevali tako svoj namen obrambe nočnih napadov na to mnogozasluzno osebo. Nosil je modro s srebrnimi portami izšito suknjo in zvonil vsak hip z velikim zvoncec v roki, ukazovaje vznemirjenemu valovju tam doli mir in molk. Njegov obraz je kazal, da se veseli svojega posla in da mu poveča par kupic izpitnega groga to veselje.

Prostor na desni balkonu je zasedla zelena armada Fickinova — prostor na levi Slumkeyevi modri bojovniki. Iz vrst svojih

pristašev sta se klanjala tu Fickin, tam Slumkey . . .

Glavo nagnjeno, smehljajočega lica, roko na srcu sta se priklanjala morju nemirnih glay pod seboj . . . Morju, ki je zalilo ves obširni trg, iz katerega se je dvigala in kipeala divja zmes raznovrstnih glasov. Krik, tuljenje, stok, smeh, zasmeh, mrmranje, golčanje, kruljenje, žvižganje. V tem strašnem kaosu se je vrtela vsa teorija akustike.

Pikvik se je že oddihoval ko ga potegne njegov drug Tupmar za rokav:

»Ali vidite tam gori gospoda Vinkleja?«

»Kje?« je vprašal Pikvik in segel v žep, kjer so ostali po sreči srebrni naočniki.

»Tam na tisti strehi.«

Res sta sedela redakterica redakterja »Castanvillskega lista«, gospa Poltova in gospod Vinkle udobno v kreslih na ravni strehi in opazovala s svojega vzvišenega stališča ponosno viharje, ki so vznemirjali ljudstvo v nižini.

Zapazila sta Pikvika in ga pozdravila z belo rutico. Z najelegantnejšim poklonom se jima je zahvalil Pikvik. V svojem širokem dušnem razpoloženju se je spozabil resni filozof celo tako deleč, da je poslal gospej Poltovi poljubec po zraku . . .

Takrat se niso še začele resne operacije, praznujoča množica se je razveselila nenavadnega intermezza . . . Vsi so zapazili Pikvikov nežni pozdrav — iz vseh strani je deževalo dovtipov, porogljivk . . .

»Ah — stari navihanec namiguje damam!« je zakričal nekdo. »Glejte zaljubljenega Melkisedeka!« se je oglasil drugi. »Častiti grešnik — naočnike si natika, da šili po

ženi svojega bližnjega.« je rjovel tretji, četrti je dostavil: »Polt — čuvaj svojo ženo!«

Konjskemu rezgetanju podobni gromoviti smeh je polhvalil te dovtype. Razžaljen od dna duše je bil Pikvik. Neslani dovtipi so vredni njegove sramežljivosti, so oblatili poštenje nedolžne dame . . . Bil je ves izven sebe. Pa magistratni sluga je zavil zvonec — in Pikvik se je moral zadovoljiti s tem da je stal tiho, veličasten v svojem srdcu, in vrgel preziren pogled na rogajoče se tolpe — kar je vzbudilo še glasnejši smeh. »Tiho!« so klicali županovi svetovalci. »Vifin napravi red.« je ukazal župan. Z vsjo okolnostim primerno slovesnost je pregovoril župan tem besede. Sluga je priredil nov koncert na zvonec . . . Njegovo zvonjenje je bilo podobno pekovemu, kedar naznanja sveže zemlje. Eden nemirnih zborovavcev je spoznal to in zaklical: »Zemlje — sveže zemlje!«

»Gospodje,« je vikal župan z visokim tenkim glasom, »gospodje volivci, častivredni someščani in bratje, plemeniti sinovi Castanvilla! Mi smo se zbrali — da . . .

Strašansko močan glas iz množice je prekinil županov nagovor: »Živel naš župan! Še dolgo nam naj prodaja tako drage ponve in koze, ki so mu nastale sena v črevljeh!«

To jako razumljivo cikanje na županovo obrt je bilo viharno pozdravljeno. Odobrilo jo je spremljalo žvenkljanje zvonca. Zgovornost mestnega predstoinika je omagala Pikvik je razumel le poslednjo frazo, s katero se je zahvalil župan »za napeto pozornost, s katero so ga blagovolili poslušati gospodje volivci.« Ta zahvala je vzbudila zopet splošno veselost.

Vse to je tvorilo v resnici lepo sliko. Treba bi bilo videti gospoda Pikvika, filozofičnega opazovalca te slike. Naočnike na nosu, klobuk na očeh, usta odprta, se je trudil da spravi take izbruhe angleškega patriotizma v soglasje z zdravim razumom in postavio. V tem premišljevanju ga je zmotil visokorastel suh gospod, ki je povzdignil svoj glas, da predloži po navadni formuli »časti in uvaževanja vredni ad za parlament.«

Pa suhega gospoda glas je pogrešal moči — okoli njega stojiči so ga vpraševali, kie je izgubil glas, če ga je pozabil doma ali zastavil za pijačo in tako dalje . . .

Slednjič se je posrečilo vendar suhemu, da je povedal ime predloženega kandidata, častivrednega gospoda Fickina. Ta izjava je bila znamenje navdušenim klicem odobravanja zelenih in grozovitemu zmerjanju in psovanju modrih. Drugi zelo kolerično izgledajoči gentleman je poskušal zaman, da bi dokazal svoje pravice glede zastopa Castanvilla. Njegov govor poln hiperbol in prisodob, je dosegel ravno nasprotni vspeh. Bolj ko se je razgreval mož, bolj od srca so se smejale tolpe — bolj, ko so se smejale, bolj jih je zmerjal. Še ti, ki so stali po hustingsu so se jeli smejati . . . Uvidevši to, se je obrnil kolerični govornik, ko je izlil svojo jezo na »bebasto ljudstvo«, h gentlemanom na hustingsu . . . Občni krik nevolje ga je prisilil, da je izražal svojo jezo le s pantomino . . . Zapustil je mesto svojemu zaupniku. Tega govor je bil že tiskan v »Castanvillskem listu«. Vendar ni prizanesel volivcem, ki ga niso poslušali, nobene besede . . . V trušču in vpitju je govoril, govoril . . .

Boj za predsednika.

Dunaj, 23. junija 1907.

V torek bode zbornica volila predsednika, dva podpredsednika, 12 zapisnikarjev in dva reditelja. Poslovnik določa, da se predsednik izvoli najprvo začasno le za štiri tedne, potem šele stalno. Ker pa se zbornica razide na počitnice že okoli 20. julija, je skoraj gotovo, da se druga volitev predsednika vrši v jeseni. Vendar je že prva izvolitev velikega pomena za zbornico, ker začasni predsednik je brez dvoma izvoljen tudi za stalnega.

Na prvi pogled je vsakomur jasno, da za predsednika ni rojen vsak poslanec. Predsednik zbornice je kot tak visok dostojanstvenik. On zastopa zbornico pri raznih slovesnostih, vodi obravnave, posreduje med strankami, določa dnevni red v dogovoru z načelniki klubov in vlade. Na predsedniškem mestu mora biti torej mož, ki dobro pozna parlamentarne običaje, vsa kolesca parlamentarnega stroja, vse muhe in razvade raznih strank, mož, ki more in hoče varovati svoje dostojanstvo v zbornici in javnosti, mož, ki družiti s finim taktom in spretnim nastopom tudi potrebno odločnost in resnost. Te lastnosti so potrebne predsedniku osobito v avstrijski zbornici, ki je razcepljena na nebroj narodnih in političnih strank. Če dobro štejemo, naštejemo v novi zbornici gotovo nad 30 strank.

Po parlamentarnem običaju izvoli predsednika večina zbornice iz svoje srede. V avstrijski zbornici pa že od leta 1898 nimamo gotove, zanesljive večine. Pri vsakem najmanjšem vprašanju treba je šele iskati večino, ki se večkrat najde le slučajno. To je ravno ena največjih hrib avstrijske zbornice, oziroma posledica avstrijskih razmer.

Ker torej večine ni, je pač naravno, da zahtevajo predsednika iz svoje skupine kršč. socialci, ki so najmočnejša stranka v zbornici. Tej zahtevi je pač težko ugovarjati, ker ta običaj je že v navadi. Bil je namreč le slučaj, da je zadnja leta predsedoval grof Vetter, katerega stranka je štela v zbornici z njim vred le tri člane. In če se tudi sedaj oziroma po zbornici, ne najdemo moža, ki bi bil po svojih osebnih lastnostih takorekoč ustvarjen za predsednika.

Z druge strani pa se naglašja, da imajo v zbornici sedaj večino slovanski poslanci, torej bi moral biti predsednik Slovan. Ta zahteva je v načelu popolnoma upravičena, toda v praksi pa težko izvedljiva. Najmočnejša slovanska stranka so Čehi, ki štejejo v svoji zvezi 84 članov, in je torej v prvi vrsti upravičena, da imenuje kandidata za predsednika. Kakor pa čujemo, v tem trenutku Čehi sami niso še edini glede na kandidaturu. Eni priporočajo dr. Kramarja, drugi dr. Začka. In, kar moramo naglašati, ne prvi ne drugi ne dobi vseh poljskih glasov. Dalje je lepo število slovanskih poslancev v socialno-demokratski zvezi, ki bode gotovo volila enotno.

Predsedniško vprašanje je torej iako težko. Jutri se snidejo zopet načelniki klubov, da povoljno rešijo to vprašanje. Upanja pa je iako malo, in bržčas v torek pri prvi volitvi nobeden kandidatov ne dobi absolutne večine in bode potrebna ožja volitev. Kakor je znano, kandidujejo krščanski socialci dr. Weisskirchnerja. Večina nemških poslancev utegne glasovati za Weisskirchnerja, odločno pa se upirajo socialni demokratje, ki bodo s svojimi 87 glasovi odločevali v tem vprašanju, ako se ostale večje stranke ne zedinijo za določeno osebo. Socialni demokratje sicer krščanskim socialcem ne odrekaajo predsedniška, pač pa pravico, da bi sami določali osebo. Iz raznih razlogov bi mnogi nemški poslanci in socialni demokratje raje glasovali za dr. Ebenhocha, nego za Weisskirchnerja. Istina je tudi, da bi bil dr. Ebenhoch takoj izvoljen z veliko večino, toda on sam je odklonil predsedniško čast, ker utegne že na jesen postati

Prišla je vrsta na častivrednega Fickina. Mala suha postava je nastopila, dvignil se rezki kričavi glas. Pa komaj je odprl usta, že je zaigrala Slumkeyeva godba. In enerzija, katero je kazala godba od ranega jutra, je bila le senca proti sedanjim uporabi moči. To nezasišano razžaljenje je obudilo pravično jezo Fickinove armade. Zeleni so planili na modre. Ti so se branili junaško. Županova beseda, slugino zvonjenje, nista bila v stanu ustaviti bijočih se gruč. Grozno se je slišal udar pesti, škrip lomečih se banderinih drog, krik ranjenecv. V skrajni sili je poslal župan dvajset stražnikov, da aretujejo načelnike tepeža. Teh je bilo okoli sto petdeset.

Seveda niso mogli ostati v takem slučaju Fickin in njegovi prijatelji mirni. Fickin se je naslonil na balustrado hustingsa in klical svojemu nasprotniku na nasprotni strani:

»Nas ustavljajo in motijo ti godci na vaš ukaz gospod?!«

»Dovolite gospod, da ne odgovarjam na taka vprašanja.« je odgovoril častivredni Slumkey. Slonel je na balustradi in meril svojega tekmeca dobrovoljno in mirodušno. To je razkačilo Fickina. Njegova togota se je razplamnela do najvišje stopinje. Fickin je pomolil Slumkeyu pest — Slumkey je pozval Fickina na dvoboj. Pogažena so bila vsa pravila, oblateni stari pošteni običaji. Zaman je prigovarjal župan — zaman pozval slaga. Župan je naznanil, da se posluži svoje uradne oblasti ako ne nehata spoštovanja gospoda kandidata kaliti javni mir. Zapupniki obeh strank so se sešli po hustingsu in se pričkali cele tri četrti ure radi novega intermezzo — dokler ni dvignil Fickin roko do klobuka v uljudni pozdrav Slumkeyu. Samuel se je zahvalil miroljubno. Godba je umolknila.

poljedelski minister. Resna kandidata sta torej dr. Začek in dr. Weisskirchner.

Ako jutri načelniki klubov mirnim potom ne rešijo tega vprašanja, odločile bodo v torek glasovnice. Krščanski socialci računajo, da utegne dobiti dr. Weisskirchner že pri prvi volitvi večino. Ako se to zgodi, potem bode prvi podpredsednik dr. Začek, drugi pa Poljak dr. Bobrzynski. Že v torek pa hočejo krščanski socialci predlagati, naj se izvolita še dva podpredsednika. Temu predlogu se ne ustavlja nobena stranka. Potem dobe enega podpredsednika socialni demokratje, katerih kandidat je Pernerstorfer, drugega pa nemško-narodna zveza. V tej zvezi pa so menda trije kandidatje: Kaiser, dr. Steinwender in dr. Sylvester.

Državni zbor.

Štirideset strank v novem državnem zboru.

V novem državnem zboru je 40 strank. Največ strank imajo Nemci, Čehi in Poljaki. Nemci imajo v državnem zboru zastopanih 10 strank, Čehi 9, Poljaki 8, Rusini 3, Slovenci 2, Italijani 2, Hrvatje 2, Rumuni, Srbi in narodni židje 3 stranke. Socialna demokracija je všteta kot enotna stranka.

Predsedniško vprašanje.

Dunaj, 22. junija. 21. t. m. je dr. Weisskirchner na nekem shodu izjavil, da bo on, ako bo izvoljen za zborničnega predsednika, v prvi vrsti gledal na to, da bo zbornica sposobna za pozitivno delo v prid vsem stanovom. — Definitivna volitev predsednika se baže vrši šele jeseni. Protikandidat Weisskirchnerjev je sedaj dr. Začek, ker so baže češki katoliško-narodni in agrarni poslanci izjavili, da za Kramarja ne morejo glasovati.

Program za delo.

Dunaj, 23. junija. Po izvolitvi predsednika bo zbornica rešila tri nujne predloge: o discipliniranju uradnikov, volivnih zlorabah v Galiciji in starostnem ter invaliditetnem zavarovanju. Potem se prične prvo branje proračunskega provizorija. Stavljal se bo tudi predlog, odgovoriti na prestolni govor z lojalitno izjavo. Nekaj od vlade v prestolnem govoru naznanjenih predlog bo vlada zbornici že v četrtke predložila. V kratkem poletnem zasedanju se bo zbornica bavila le s proračunskim provizorijem. Večje delo čaka zbornico v jeseni.

Poslovni jezik.

Dunaj, 23. junija. Več poljskih poslancev je izjavilo, da so načeloma pač za to, da se v parlamentu prizna pri poslovanju ravnopravnost vsakemu jeziku, da pa je v praksi nujno potrebno vzdržati dosedanj navado, da se posluje v nemščini. Nasprotna navada bi parlamentarno delo ne samo ovirala ampak tudi onemogočila.

Dunaj, 23. junija. V odseku, ki se bavi s priznanjem volitev, proti katerim niso vloženi ugovori, so poljski, slovanski in italijanski poslanci poročali nemško, češki poročevalci pa so morali na zahtevo nemških poslancev poročati poleg češkega tudi v nemščini, dasi so se izprva tega branili.

Stranke.

Dunaj, 23. junija. Zbornica šteje nekako 40 strank. Te so: socialni demokratje, nemška napredna, ljudska, radikalna, vsenemška, demokratska, agrarna, krščanskosocialna, nemška kmečka in svobodnosocialistiška stranka. Češke stranke so: Staročehi, Mladočehi, katoliško-narodni, nacionalni socialci, napredni državno-pravniški, radikalci, naprednjaki, agrarci, katoliški kmetovalci. Poljaki: konzervativni Poljaki, Vsepoljaki, poljsko središče, ljudska stranka, radikalci, nacionalni demokratje, krakovski demokratje, demokratje. Rusinci: ukrajinci, radikalci, stari Rusini. Slo-

va, Fickinu je bilo možno sprožiti svoj krasni govor.

Različna v slogu in barvi sta si bila govora obeh kandidatov podobna po vsebini. Oba sta soglašala v občudovanja visokih lastnostih in čednostih spoštovanja vrednih castanvillskih volivcev. Dvojno in neprecenljivo spoznanje velikih zaslug blagorodnih volivcev! V različnih besedah istega pomena sta zagotavljala oba: da ni bilo še na svetu zbora tako neomadeževanih, občudovanja vrednih, nesamopasnih, v vsakem oziru popolnih mož — kakor so pred njima stoječi volivci; da so pa vendar tisti izmed volivcev, ki glasujejo za nasprotnika, brezumne živali, katerim zabranjuje njih ničevnost, da ne spoznavajo svoje visoke dolžnosti.

Fickin se je zaklinal pri vseh bogovih, da se bo ravnal strogo po naročilu volivcev — Slumkey se je obvezoval slovesno, da se ne poda nikdar tujemu vplivu. Oba sta zagotavljala, da nosita žitje in bitje, trgovino in obrt, stanovalce in stanovalke, sinove in vnuke prebivalcev Castanvilla zvesto v srcu. Vsa obeh kandidatov je bil uverjen, da sme pričakovati z gotovostjo, da bodo volili volivci soglasno nje — le nje. Po končanih govorih je prišel na vrsto »shov of hands« (pregled rok). Najprej so dvignili vsi modri roke — potem zeleni — Župan se je odločil za kandidata modrih. Urnebesno odobravanje modre armade, žvižganje zelene je sledilo tej izjavi. Fickin in njegovi so zahtevali, da se vrši »poll« (Ožja volitev).

V odmoru, ki je sledil burnim prizorom, so se spomnili volivci, da bi bilo umestno zahvaliti župana »za njegovo pošteno vedenje, ko je sedel v kreslu.«

Ker pa ni bilo na hustingsu nikakega kresla in je bilo debelemu županu dolgo stanje

venci: slovenska ljudska stranka in liberalci. Hrvatje: Stranka prava in nacionalci. Potem pridejo še Rumunci, Srbi, zionisti. Nekaj je divjakov.

Italijanski socialni demokratje.

Dunaj, 23. junija. »Parlam. Korresp.« poroča, da je posl. Lanzerutti v imenu italijanske ljudske stranke vprašal italijanske socialno-demokratske poslance, bi li ne bili v svrhu skupnega postopanja v narodnih vprašanjih pripravljeni pristopiti zvezi vseh italijanskih skupin. Klub italijanskih socialno-demokratskih poslancev je odgovoril, da ne morejo kakor avtonomna skupina zveze socialnodemokratskih poslancev pristopiti nobeni drugi zvezi, da nastopijo pa proti vsakemu kršenju pravic italijanske narodnosti ter da bodo v jezikovno-narodnem vprašanju postopali s stališča interesov proletarijata in enakopravnosti vseh narodnosti in narodnih avtonomij, kakor je to določeno v brnskem socialnodemokratskem programu.

Zveza agrarcev.

Dunaj, 23. junija. Prihodnji teden se konstituirajo agrarci iz vseh nemških strank v nepolitični zvezi, da se od slučaja do slučaja skupno posvetujejo o interesih nemških poljedelcev ob priliki kake vladne predloge.

Novo delavsko ministrstvo.

Praga, 23. junija. Vlada ustanovi delavsko ministrstvo, ki se bo bavilo z vsem socialnopolitiškim delom. Agrarni krogi zahtevajo, da se v tem ministrstvu ustanovi povrh posebnih poljedelski odsek, ki se bo bavil s socialnopolitiškimi in zdravstvenimi zadevami kmečkih poslov.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 23. junija. Gosposka zbornica bo po sklepu komisije sklenila na cesarja zgolj lojalitno izjavo, ne pa posebno adresno, ker ni taktično umestno dotikati se v adresi vprašanja o nagodbi z Ogrsko.

OGRSKA.

Nagodba.

1., 2., in 3. julija se bodo nagodbena pogajanja med Avstrijo in Ogrsko na Dunaju nadaljevala. Baron Beck je v komisiji gosposke zbornice izjavil, da bo sporazumljenje z ogrsko vlado mogoče. »Prager Tagblatt« poroča o stanju pogajanj sledeče: Avstrija je dosegla iz državno-finančnega stališča uspeh samo v tem, da se bode ločila finančna carina, glede na užitnino pa se je uveljavilo ogrsko stališče. Glede na bločno rento bo treba kompromisa. O bančnem vprašanju naj odloči Ogrska, v živinozdravniškem pa ostane vse pri starem. Glede na železniške tarife je baže avstrijska vlada dosegla nekaj malih koncesij.

Dr. Weckerle o prestolnem govoru.

Budimpešta, 23. junija. Odgovarjač na interpelacijo poslanca Lengyela glede na avstrijski prestolni govor, ki v ogrskem vprašanju nasprotuje ogrskemu državnemu pravu in programu sedanje prehodne vlade, izvaja predsednik dr. Weckerle sledeče misli: Avstrijski prestolni govor ni nam nič mar, ravno tako, kakor ni ogrski mar Avstriji. Glede na nagodbeno vprašanje je gotovo to, da bomo sklenili z Avstrijo sporazum le v obliki pogodbe in da bomo stavili za pogoj za daljšo pogodbo dejansko carinsko mejo. Kar se pa tiče povišanja števila vojaških novincev, ponavljam, da ga spoznamo za potrebno, da pa stavljamo to vprašanje v zvezo z našimi nacionalnimi zahtevami. (Veliko odobravanje.) Sicer pa prestolni govor prav nič ne tangira ogrskih pravic, glede na povišanje števila vojaških novincev pa celo pravi, da se bo le zahtevalo, kar je res neobhodno potrebno.

velika muka, je dobila ta zahvala lice ne-umestnega dovptja. Vendar se je zahvalil župan po starem običaju tistim, ki so se zahvaljevali njemu. Nato so se razpodelili volivci. Dva nasprotna spreveda sta se razšla v dve nasprotni strani. Krika je bilo seveda pri obeh.

Začel se je poll. Dokler je trajal je bil Castanvill prava Indija Komandija. Reke piva so tekle po mestu, se mešale s potoci žganja in likerja. Na cestah je bilo polno prodajalcev pahljač. Ponujali so svoje blago od nenadne zaspanosti ali hipne vrtoglavosti omamljenim volivcem.

Ti dve bolezni: zaspanost in vrtoglavost sta bili epidemični tiste dni. Povsod si videl valjati se plemenite volivce po blatu in tlaku. Vročica, pijančevanje, politični pust, vse to je trajalo tri dni.

Tisti čas je bil zelo podučen za Pikvika. Spoznal je, da se skrivajo plemenita čustva patriotizma in svobodoljubja dostikrat pod kaj čudno obliko.

Nekaj volivcev je rezerviralo svoje glasove do zadnjega hipa. To so bili večji trezni špekulanti. Niso jih prepričali modri in zeleni — znali so čakati. Uro pred zaključkom volitve je prosil Slumkeyev zaupnik »za čast dobrohotnega pogovora z blagorodnimi volivci.«

Njegovi dokazi so bili kratki — nepobitni. V trumah so hiteli pregovorjeni na volivno pozorišče in zapisnik njih imen je bil ob-sodba Horaca Fickina.

»Živel Slumkey, ud parlamenta!«

Dolgo je grmel ta klic po Castanvillu. Občna pijanost se je razkadila počasi. Splošnovoljni gospod Slumkey je zasedel svoj prostor na klopih sv. Štefana — in kimal ministrom.

HRVAŠKO-OGRSKI SPOR.

Budimpešta 22. Najnovejša faza spora je sledeča: Spor nameravajo rešiti na ta način, da bi § 5, ki govori o jezikovnem vprašanju, iz službene pragmatike železničarjev sploh črtali ter sprejeli v zakonski načrt določbo, da ima na Ogrskem o jezikovni kvalifikaciji odločiti trgovinski minister, na Hrvatskem pa trgovinski minister v sporazumu s hrvaškim banom. Spor se reši v ponedeljek (24. t. m.) ko pride ban v Budimpešto. Škof Drohobecy se zelo trudi poravnati spor, toda hrvaški poslanci se nikakor ne strinjajo z njegovimi nazori o rešitvi vprašanja. — Hrvatski listi povdarjajo, da cesar ni odobril Weckerlovih namer glede na razpust sabora in demisijo hrvaške vlade, ker bi spričo razpoloženja v avstrijskem državnem zboru tako nasilje proti Hrvatom zelo neugodno vplivalo na nagodbena pogajanja in je cesar sploh nasproten protustavnim poizkusom. — Gonja, ki so jo mažarski listi vpriporili proti poslancu Supilu, je Hrvate zelo razburila. Pravijo, da ima le sabor odločiti o njegovem mandatu in nihče drugi.

ITALIJA.

Vojaški proračun.

Rim, 24. junija. Vojni minister Vigano utemeljuje v zbornici potrebo izrednega vojaškega proračuna 200 milijonov lir. Opozarja na potrebo zavarovati meje. Voditelj socialnih demokratov Ferri pobija izvajanja ministra. Pravi med drugim sledeče: Potem, ko dežela od leta 1870, sem žrtvuje neznanse svote za vojaščino, zadržajo sedaj generali, da je treba vse nanovo urediti. Poglejte, koliko je pri nas še analfabetov, zločincev in izseljencev in potem boste preje mislili na to, kako bi povzdignili Italijo gospodarsko, intelektualno in moralno, ne pa na izvanredne proračune za vojne ministre. (V zbornici nastane nepopisen šum.) Ferri izjavi, da bo skrajno levica glasovala proti proračunu.

RUSIJA.

Med varšavskimi, vilnskimi, kijevskimi, kazanskimi in odeškimi vojaki so izbruhnili nemiri. Med vojaki so našli mnogo protivojaških spisov. Z ozirom na to je vojno ministerstvo odpovedalo velike jesenske vojaške vaje, kjer so nameravali prvič po rusko-japonski vojski vojake izvežbati v smislu, izkušeni, priučeni v vojski. — Ministerstvo za notranje zadeve je razpustilo na vsem Poljskem Sokola.

PORTUGALSKA.

Upor.

Lissabon, 22. junija. Tu je izbruhnil upor proti dinastiji. Ko se je ministerski predsednik vrnil iz Oporta v Lissabon, se je vršil spopad med vojaškim kordonom na koldvoru in množico. Množica je prodrla kordon in s klici »Smrt diktatorju!« napadla vojake. Metali so v vojake kamenje in streljali nanje s samokresi. Vojaki so morali oddati salve. Vnel se je eno uro trajajoči boj. Otroci in žene so pomagale možem. Zgradili so barikaade. Nato pa je množica pustila vojake in jo vdrila proti kraljevi palači. Ko so ljudje izvedeli, da kraljeve rodbine ni v palači, so se obrnili proti nekemu hotelu. Tu se je vršil boj. Vojaki so ustrelili dva upornika, 140 pa težko ranili. Na strani vojakov je padel neki poročnik. Šele pozno ponoči se je vrnil mir.

TURCIJA.

Carigrad, 21. junija. Sultan je sankcioniral triodstotno zvišanje colnine, katero se je tako dolgo branil potrditi, dasi so velevali z vso silo na to pritiskale.

NAJNOVEJŠE.

Nemiri na južnem Francoskem.

Pariz, 24. junija. Po zadnjih poročilih je vojaštvo še vedno koncentrirano v velikih agitacijskih središčih, posebno v Montpellieru. Clemenceau je 23. t. m. ob 11. uri ponoči izjavil, da je ljudstvo po južnem Francoskem sicer še jako razburjeno, da pa ne kali miru.

Nimes, 24. junija. Tu je množica demonstriala pred magistratom in prefekturo, a orožniki so jo razgnali. Ob 11. ponoči je množica jela iz neke kavarne metati na orožnike in policaje mize, stole ter kamenje. Ranjenih je več orožnikov.

Toulon, 24. junija. Tukajšnji demonsttranti so prevrnili drogeve, po katerih so razpete žice za električno cestno železnico. Več žen in otrok je bilo v gnječi pomendranjih.

Pariz, 24. junija. Ob četrta na 11. zjutraj 23. t. m. se je voditelj viničarskega gibanja na jugu, Marcellin Albert sam nenadoma prikazal v ministrstvu za notranje zadeve. Peljali so ga k Clemenceauu, ki se je z njim tričetrt ure menil. Clemenceau mu je razburjeno predočeval, koliko odgovornost je nakopal nase z agitacijo. Albert se je jokal in razložil ministru, kako plemeniti so njegovi nameni. Clemenceau mu je nato dejal samo to: Javite se oblasti! Nato je Albert odšel. Clemenceau je o javljanju Alberta poročal takoj predsedniku Fallièresu.

Pariz, 24. junija. Zbornica je soglasno sprejela novi zakon proti ponarejevalcem vina, da tako reši krizo na jugu.

Dnevne novice.

+ Kdo laže? Komaj so naši poslanci par dni na Dunaju, je že po »Narodu«, pa tudi po nekaterih liberalnih nemških listih nekaj laži splavalo proti njim v svet. Penižek se izgovarja, da telefonira to, kar se mu naroči. Kdo mu naroča? Morda bi vedela o tem odgovoriti Ploj in Hribar. Zato opozarjamo slovensko javnost, naj se zaveda, da se bo potom

zahrtnih intrig poizkušalo vse, kar bi moglo škodovati ugledu »Slovenskega kluba«. Mi pri tem ne bomo spali, ne molčali.

+ **Neresnica.** V »Edinosti« se je izkotala nova vrsta polemike proti našim poslancem. Tako dokazuje: Kranjski poslanci pravijo, da se jim gre samo za volivno reformo v deželni zboru. To je samo kranjska zadeva. Čemu naj bi potem trpeli obmejni Slovenci? In potem pride navadna omaka s pridruženjem združenega sentimentalnega javka. »Edinost« ima zveze s poslanci, ki so bili navzoči pri vseh izjavah poslancev Slovenskega kluba. Slišali so dr. Gregorčiča, dr. Korošca in dr. Kreka. Načelna razlika se je vedno najprej in najodločneje poudarjala. Dr. Kreck je med drugimi stvarmi glede na Kranjsko dejal, da se mora najprej ustvariti doma nekak modus vivendi in je v ti zvezi omenjal tudi deželnozborsko obstrukcijo. Vprašanje o deželnozborski obstrukciji je pa stopilo — in to bodi gospodom pri »Edinosti« enkrat za vselej povedano — v ospredje, ko je butila na dnevi pred Profitova zadeva. To pa ni kranjska, marveč splošno slovenska stvar. Da umejete našo logiko, evo je: Sedaj se podarja, da ni več povoda za načelno nasprotje proti slovenskim liberalcem, ker so se ti v verskih in gospodarskih vprašanjih podvrgli klubovi disciplini. Torej se je mogoče združiti na podlagi narodnosti. Mi pa pravimo: Če tudi sprejmemo to stališče, moramo vendar odklanjati zvezo s Hribarjem, dokler liberalna stranka na Kranjskem z volivno reformo, ki edina more temeljito zabraniti napade nemškega šovinizma na našo narodno posest, ne pokaže, da res stoji v prvi vrsti na narodnem temelju. Izpodbijte to logiko, z neresnicami pa nikar ne slepite sebe in drugih!

+ **Kaj ni res?** Hribar izjavlja v »Narodu«, ki z njim po lastni izjavi že pol leta nima zveze (!), da so v »Slovenčevih« poročilih o snovanju jugoslovanskega kluba ugibanja in laži. Vprašujemo:

1. Ali ni morda res, da je dal Hribar klubu pismeno izjavo, da tudi v verskih stvarih ne bo nasprotoval klubovim sklepom, da v tem oziru ne bo nikoli v zbornici proti govoril in glasoval?

2. Ali ni res, da je Hribar obsojal pisavo »Slovenskega Naroda« in Tavčarjevo politiko, in da so Hrvatje venomer povdarjali, da Hribar ni Tavčar?

3. Ali ni res, da odklanjajo Hrvatje z dr. Rybářem vred v jugoslovanskem klubu vsako zvezo z dr. Tavčarjem in njegovo politiko, in da jim Hribar to odobrava?

To so jasna vprašanja, ki zahtevajo tudi jasne odgovore. Tu ni nič uganjanih, marveč so navedena dejstva, ki jih Hribar z nobeno zvitostjo ne spravi s sveta. Če pomenjajo ta dejstva resno načelno izpremembo narodno-napredne stranke, ali tudi le samega Hribarja, smo jih veseli in bomo po tem tudi ravnali. Če imajo pa biti samo taktička poteza za trenutje, potem zabeležimo v zgodovini naših liberalcev eno hinavščino več.

+ **Praška »Politik« izhaja dalje.** Po listih smo in bi objavili, da preneha izhajati staročeska »Politik« in da bo izhajala le češka izdaja »Politike«. List je pa objavil te dni, da poročila o prenehanju »Politike« niso bila utemeljena.

+ **Občinske volitve v Pulju.** Pri volitvah za III. razred je zmagala lista laškobeleških kandidatov nasproti gospodarski stranki s 2217 proti 2067 glasovom. Laška večina znaša torej borih 150 glasov in to s pomočjo groznih goljufij in socialnih demokratov, ki so za žive in mrtve delali za liberalno kamoro. Proti volitvi le vložil seve protest. Danes voli II. razred. Lahom bo še trda predla.

+ **Zakonski načrt o preskrbi vojaških uslužbencev** je že izgotovljen. Uvede se 35-letna službena doba, ki daje pravico do polne pokojnine. V slučaju invaliditete daje že pet službenih let pravico do stalne pokojnine in ne 10, kakor dozdaj. Minimalna pokojnina znaša 1200—1600 K (dozdaj 600 K). Minimalna pokojnina se izplača po petih službenih letih, po desetih je pokojnina 40%, potem se pa zviša vsako leto za 2-4%. Vojak prostak, ki postane v službi invaliden, dobi vsako leto 200 (dozdaj 72), podčastnik 300—1000 K. Stari penzionisti se bodo povišali v razred gažistov, penzioniranih od leta 1900 naprej.

+ **Kongresa v zadevi tujskega prometa,** kateri se bode vršil v Celovcu od 25. do 28. junija, se bode udeležilo od raznih evropskih železnic 38 odposlancev. Avstrijske železnice bodo zastopali vladni svetnik Englsch, tajnik dr. Kodrč, nadinspektor Rank, osrednji nadzornik dr. pl. Wagner, in pisarniški predstojnik Kollaritsch, revident Raspi in vladni svetnik ravnatelj Heinboldt; ogrske železnice pa kraljevi svetnik ravnatelj namestnik pl. Csatory in nadkontrolor pl. Olsavaszky.

+ **Prvi naskok na krščansko šolo.** Pravkar objavljajo liberalni listi sledeči oklic: »Prve volitve po splošni in enaki volivni pravici so dokončane. Vprvič so se na enaki pravni podlagi merile velike duševne moči, ki se borijo v naši družbi in državi za prvenstvo. Vprvič se je javnost jela zavedati, kako močne so v Avstriji sile, s katerimi razpolagajo bojevnik za duševno svobodo. V enotni številni fronti so prikorakali nasprotniki svobodne misli, ki je vsemu kulturnemu človeštvu najsvetejša; ne samo močni vsled velike množice tistih, ki se odnekaj odtegujejo vsakemu duševnemu gibanju, ampak tudi vsled starodavnih podedovanih sredstev, s katerimi razpolagajo v družbi in državi. Boj se ni še odločil. Klerikalizem ni močan dovolj, da bi dosegel izpremembo zdaj veljavne šolskega prava, toda zastavil bo vse sile, da tam, kjer vlada nad deželnimi in občinskimi upravami, uveljavi svoj ovirajoči vpliv glede na razvoj šolstva in šolo v lastni

režiji« prilagodi svojim željam primerno. Zato hoče društvo »Svobodna šola« javnosti pokazati, kako bi se v zvezi svobodne šole na podlagi sedanje ljudskošolske postave dal doseči, hoče javnosti dati priložnost, da primerja to, kar je, s tem, kakor bi moralo biti. »Svobodna šola« bo namreč ustanovila vzorščolo v vzor-poslopiju. Društvo »Svobodna šola« apelira na darežljivost meščanstva in prosi za darove za zgradbo take šole. Če se je klerikalizmu posrečilo dobiti sredstev za šolske zgradbe na Dunaju, Lincu in drugod, upamo, da se bo tudi svobodnomiselno meščanstvo izkazalo, ako velja ustanoviti novi svobodni šolski dom. Osrednje vodstvo društva »Svobodna šola«. Načelnik baron Hock, m. p. — Krščanski stariši, pozor!

+ **Še enkrat c. kr. deželni zdravstveni svet.** Piše se nam: Objektivna in z razlogi podprta kritika o imenovanju članov v to strokovno zastopstvo je vzbudila odobravanje na eni in ogorčenje na drugi strani. Da potlačimo tudi one, ki vidijo v tej kritiki zopet osebosti, hočemo povedati, kak naj bi bil c. kr. deželni zdravstveni svet: Predsednik dr. Zupanc, člani imenovani od vlade dr. Šlajmer, dr. Bock, dr. Valenta, dr. Plečnik. Člani imenovani od deželne odbora dr. DeFranceschi, dr. Krajeec. Izvanrednim članom naj bi se privzel kak delavski zdravnik. Dasi tudi tak c. kr. zdravstveni svet ne bi bil povsem primeren razmeram v deželi (narodnost!), vendar bi bil z njim zadovoljen masikdo, ki vidi sedaj v tej korporaciji vse prej kot c. kr. deželni zdravstveni svet. S tem je definitivno rešeno naše stališče. Kedor zna misliti, bo spoznal, kaj smo hoteli.

+ **Za župnika in dekana v Komnu** je imenovan gosp. Ign. Valentinčič, župnik v Renčah.

+ **Goriški občinski svet** je med aplavzom galerije na predlog znanega slovnožreca dr. Veniera sklenil protestirati proti nameravani premetitvi slovenskih učiteljskih razredov iz Kopra v Gorico, dr. Pinaičič pa je dokazoval, da bi vlada morala slovensko učiteljske ustanoviti v — Tolminu.

+ **Tržaški občinski svet** namerava vlada baje razpustiti in upravo občine poveriti nekemu odločnemu uradniku ministrstva notranjih zadev. Tako vlada baje hoče postopati z vsako občino, v kateri vlada italijanska kamora.

Slovenska in hrvaška šola v Aleksandriji. — Na pomoč aleksandrijskim Slovincem in Hrvatom! Slovenci in Hrvatje v Aleksandriji razpošiljajo naslednji oklic: Domoljubni Vaši rojaki v Aleksandriji vemo, kako mnogi Slovenci so se tu odtujili svoji domovini. Živimo raztreseni v velikem mestu brez skupnega središča, ki bi nas družilo. Hujše je to glede otrok Slovencev, ki še to malo kar slišijo v domači hiši slovenskega jezika, pozneje pozabijo, ker se ne učijo v šoli, in tako se odtujujejo domovini. Da bi zboljšali te žalostne razmere, ki gotovo niso častne našemu narodu, se je osnovalo društvo Slovencev in Hrvatov, z namenom, da bi ustanovili za nje ljudsko šolo v Aleksandriji. Temu povabilu se je odzvalo lepo število naših domoljubnih rojakov — vendar troški so veliki — in naši ljudje niso bogati. Radi tega se obračamo na Vaše plemenito srce s prošnjo, da nam pomagate pri tem domoljubnem podjetju, ter da isto tudi svojim prijateljem priporočiti blagovolite. Darove izvolite poslati tajniku: g. Phil. de Wolff, avocat à la Cour — Alexandrie. Imena darovateljev objavimo v časnikih v domovini. V nadi, da se odzovete tej naši domoljubni prošnji se Vam p. n. g. vnaprej zahvaljujemo. Vaši rojaki na tujem. Aleksandrija, meseca maja 1907. Za predsednika: podpredsednik Ant. Leban, lastnik tovarne — tajnik dr. phil. Vit. Wolff odvetnik.

Poštni oficijali Ferdinand Scarpa, Josip Bohus, Peter Kobau, Kocijan Happacher in Adalbert Schiffrer so imenovani poštini nadoficijalom.

Desetletnice »Delavskega društva sv. Jožefa v Trzinu« se udeležijo tudi: Di-jaska zveza, »Danica« na Dunaju in »Zarja« v Gradcu.

Nemški šulferajn je dovolil v svoji seji dne 19. t. m. za zgradbo šol, otročjih vrtcev ob narodni meji 53.000 kron.

Na velik manifestacijski shod avstr. državnih pomožnih uradnikov, ki se vrši v torek dne 25. t. m. na Dunaju v dvorani »Lehrerhausverein« VIII. okraj Josefsgasse ob 7. uri zvečer, in na katerem se bode razpravljalo o postavnih preuredbi stanovskih razmer opozarjajo se gospodje državni poslanci. Na istega se je odposlal tudi zastopnik Kranjske.

— **Shod »Obrambene zveze zavednih obrtnikov v Radečah.** — **Zaupnica »Slovenskemu klubu«.** Včeraj v nedeljo 23. t. m. popoldne ob 3. uri se je vršil v dvorani »Narodnega doma« v Radečah pri Zidanem mostu javni obrtniški shod, katerega je sklicala »Obrambena zveza«. Prostorna dvorana je bila popolnoma polna. Predsednik g. Weibel je otvoril zborovanje in govoril o prvi točki dnevnega reda, zakaj da se je ustanovila »Obrambena zveza«. Govornik je povdarjal, da za obrtnike ne zadostuje sedanje obrtne zadruge, treba je, da se tudi političko organiziramo. S samim jamranjem ne dosežemo ničesar. »Obrambena zveza« pa ima namen, da preskrbi svojim članom tudi pravno pomoč. Govornik je končal s pozivom, da je res zadnji čas, da obrtniki začno misliti na orga-

nizacijo. O drugi točki »Položaj obrtnika in umazana konkurenca« so govorili ob splošnem pritrdjanju gg. Kregar, Anžič iz Ljubljane in Rižnar iz Radeč. Vsi govorniki so slikali tužni položaj osobito malih obrtnikov. Krivi so obrtniki sami, ker niso organizirani. Umazana konkurenca je razvita v polnem obsegu. Večkrat konkurira mali obrtnik svojemu tovarišu po nepotrebnem in pritiska na ceni tako, da je za tako ceno nemogoče kaj solidnega narediti. Treba je organizacije, da se obrtniki skupno pogovorijo in da padejo presodki, ki večkrat vladajo med posameznimi obrtniki. Veliki kapital je izvrstno organiziran, ravno tako delavstvo. Edini obrtniki tavaajo okrog brez organizacije. Povdarjala se je tudi demokratična stran. Treba je složnega in požrtvovalnega dela, da se položaj obrtništva vsaj deloma izboljša. Govorilo se je tudi o novem državnem zboru, ki je prvič izvoljen po splošni volivni pravici in od katerega je upati, da se bo bolj brigal za splošne potrebe, nego je to storil stari državni zbor. Gosp. Anžič je pohvalil S. L. S. in kazal na njeno delo, s katerim je rešila sto in sto obrtnikov iz rok oduhuov. S. L. S. sprejela je v svoj program, da se olajšajo vojaška bremena, kar je tudi hvalevredno. Končno je predlagal in utemeljeval resolucijo, katere je bila brez vsacega ugovora soglasno sprejeta. Resolucija glave: Obrtniki zbrani na javnem shodu v Radečah pri Zidanem mostu odobrujejo nastop poslancev S. L. S., da so osnovali samostojni »Slovenski klub« in da niso sprejeli med se ljudi, kateri se nikdar niso brigali za težnje malih obrtnikov. Obrtniki prosijo »Slovenski klub«, naj se zavzame z vso odločnostjo za obrtni stan.

— **Svarilo.** Avstrijski državljani se svare pred izseljevanjem v braziljansko državo San Paulo in to zaradi tega, ker se razmere niso prav nič izboljšale. Iz najzanesljivejših poročil je znano, da se Avstriji glede življenja in stanovanj po kavinskih plantajah ne morejo vzdrževati. Tudi živež sam na sebi je v razmerju s plačami tak, da ni misliti na kak prihranek. Le pri kmetovalcih z družinami, ki imajo vsaj 1000 K kapitala je veliko upanja na boljšo bodočnost; na brezplačno oddajo državnih zemljišč pa v doglednem času ni misliti.

— **Desetletnica.** Iz Rovt nad Logatcem se nam poroča 18. t. m.: Naše »Bralno in pevsko društvo« praznovalo je zadnjo nedeljo, 16. t. m. v gostilni na »Pošti« svojo desetletnico z veselico, ki je imela obširen spored. Igrale so se tri enodejanske igre, moški zbor je zapel 4 skladbe in sodelovala je narodna domača godba 16 moških. Na prostornem vrtu je bil postavljen gledališki oder. Igralci so izvršili in pogodili svoje naloge dokaj dobro in želi obilo pohvale, istotako pevci. Godba je svirala večinoma narodne komade in žela obilo ploskanja. Udeležba je bila mnogobrojna. Došlo je obilo domačega, a tudi zunanega občinstva. Iz Horjula se je udeležilo veselice odtono »Izobraževalno društvo« in z njim visokošolec »Zarjan« g. I. Logar. Med pristo zabavo se je nabralo 6 K za Ciril-Metodovo družbo. Veselica je donesla za »Knjižnico« 55 K. — Na tem gre zahvala osobito bl. gospej Mariji Gruntarjevi iz Ribnice, gospodm iz Horjula in narodni godbi. Bog jih živi, in slava jim!

— **Dve mesti sodnih pristavov** sta izpraznjeni pri deželnem sodišču v Ljubljani ali pri kakem drugem sodišču. Prošnje je vlagati pri predsedstvu deželnega sodišča v Ljubljani do 21. julija 1907.

— **Novice iz Zagreba.** Na socialno-demokratskem shodu so rdečkarji napadli na znamenje Glumca delavca Vincenca, ker je ugovarjal, da Glumce vedoma pri čitanju izkrivlja pravila kršč. soc. organizacije za delavce v strojniari. Priskočilo mu je na pomoč nekoliko somišljenikov, a vendar bi se mu bilo slabo godilo, da ni s pomočjo neke služkinie ubežal. Ko so »delavski prijatelji« izvedeli za to, so tekli za njim, a ga niso mogli ujeti. Nov dokaz sirovosti in terorizma soc. demokracije. — Pri gradnji neke hiše je padel Stanku Keleku na noge debel steber in mu jo težko poškodoval. — Spomenik sv. Jurija na Akademskem trgu je v zelo slabem stanju, kajti vlit je iz cinka. Razne poprave dosedaj so mesto koristile, napravljale le še večjo škodo. Župan Amruš je stopil zato v dogovor s cesarsko livarno na Dunaju radi prelita spomenika v bron, kar bi stalo 20.000 kron. Upanje je, da občinski svet rade volje dovoli potrebno vsoto, da se ohrani umetnina. — 20. t. m. se je začela pred tukajšnjim sodiščem razprava proti Otonu Szelavniku, uredniku »Hrvatstva«. Tožita ga dr. Lorkovič in Wilder, urednika »Pokreta« radi nekega članka, v katerem ju je baje žalil, češ da sta nepoštena človeka. Razprava je bila odgojena.

— **Umrli** je v Trstu znana dobrotnica baronesa Karolina de Sartorio.

— **Pešpolk št. 7** praznuje danes, 24. t. m., 41-letnico bitke pri Kustoci.

— **Odlikovan lekarnar.** Vojvoda Pavel Friderik Meklenburški je lekarnarju v Litiji, g. mag. pharm. Hinko Brilliju v Litiji podelil naslov dvorne lekarnarja.

— **Vsled tetana,** krča, ki nastane vsled malih ran in povzroča grozne bolečine, umira zadnji čas v Trstu mnogo oseb. 22. t. m. je umrl vsled tetana 17-letni Dominik Kovačič. Kovačič se je v trgovini g. A. Žgurja v Trstu prenašal neki zaboji. Varujete se in ne zane-marjajte takih malih ranic! Če se kdo neznahtno rani, recimo na bosi nogi ali pa pod nohtom na roki, navadno s kakim pezdrirom na prašnih lesenih tleh, je velika nevarnost, da se stvori v rani vsled posebnih bakterij strup, ki se nazivlja Tetanin: ta povzroči potem tetanus (Starrkrampf). Bolečine so grozne in vedno smrtonosne.

— **Slovenske vesti iz Amerike.** V Clevelandu sta umrli gospa Ivanka Jeršan iz Prečne pri Novem mestu in g. Kralj soproga slovenskega brivca. — Evgen Veselič se je podal 3. t. m. iz Čikage s prijatelji na obisk k Ivanču v Gerry. Ko je na povratku korakal čez tir Lake Shore železnice, zapihal je močen veter; da bi se ga ubranil, potegnil je na oči klobuk, a to je bila njegova smrt. Od nasprotne strani je namreč drvil brzovlak, ki ga Veselič ni videl, ga podrl na tla, ter mu odtrgal črepinjo. Možgani so bili raztreseni po progi, truplo pa tako razmesarjeno, da ga ni bilo mogoče več spoznati. — V clevelandski mestni bolnišnici je umrl 28letni Edvard Vržon z Vrhpolja. V Ameriki je bil šele 14 dni. — V Eijyu je za sušico umrla Marija Malerič stara 22 let. Svojemu žalujočemu soprogu zapušča štiri nedorošle otroke.

— **Dunajski mestni pogrebni zavod** otvorijo 1. julija. Zavod bo vodila občinska uprava.

— **VII. strankarski shod avstrijskega krščansko-socialnega delavstva** se bo vršil v dneh od 29. do 30. septembra t. l. v Lincu.

— **Prva doktorica hrvaškega vseučilišča** V soboto je bila na zagrebškem vseučilišču promovirana na čast doktorja filozofije Milica pl. Bogdanovič, izprašana srednješolska učiteljica v Zagrebu.

— **Senzacionalen izum Hrvata.** Sodni pristav Šandor pl. Jackovski v Jaski je iznašel električni stroj, ki avtomatično preprečuje trčenje vlakov na postaji ali izven postaje. Ministrstvo je izumitelja pozvalo, naj pride kazat svoj izum ministrstvu.

— **Stanje živalskih kužnih bolezni v Avstriji** je v poslednjem času precej ugodno. V zadnjem izkazu ni nobenega slučaja goveje kuge, pljučne kuge in tudi nobenega slučaja kuge v gobcu in na parkljih. Tudi prašičja kuga kaže manjše število in manjšo strupenost.

— **Električna gonilna sila na alpskih železnicah.** Proučevanje tega vprašanja je dospelo tako daleč, da bode že leta 1910. skoro gotovo gonila elektrika vlake in sicer najprvo na alberški železnici. V ta namen zgrade dve turbini pri Landecku.

— **Prvi »Pension« ob bohinjskem jezeru** je otvorila gospa Poppova v novozgrajeni hiši Rožičevi v Stari Fužini.

— **Promoviran** je bil na vseučilišču v Gradcu g. Peter Medvešček iz Gorice.

— **Pasja steklina na Kranjskem** se zopet širi in so se pojavili slučaj v kamniškem in postojnskem okraju. Radi velike nevarnosti za ljudi in živali treba je torej pozornosti, da se obvarujejo večje nesreče. Posebno bi bilo dobro in zelo nujno, da se pokončajo vsi psi, ki so brez gospodarjev, pa tudi drugače naj bi se zmanjšalo število nepotrebnih psov kolikor le mogoče. Izvrstno sredstvo imamo v vpeljavi pasjega davka, ki se pa žal še premalo uporablja. Kakor dokazujejo uspehi pasjega davka v onih krajih, kjer se strogo pobirajo pristojbine in se istotako strogo nadzorujejo in pokončavajo neobdavčeni psi, je to koristno ne le v gmotnem oziru dotični občini, temveč se tamkaj zabranijo mnogi nevarni slučaj ljudem in živalim nevarne stekline.

— **Živinski potni listi za kopitarje na Primorskem.** Štajerski, Koroški in Kranjski sledila je sedaj tudi Primorska ter vpeljala živinske potne liste za kopitarje (konje, osle, mule in mezge), ki se peljejo na semnje, dražbe ali kadar se isti oddajajo na železnicah ali na ladjah. Predpis velja od 1. julija t. l. dalje in se bodo prestopki kaznovali po zakonu proti živalskim kužnim boleznim.

Večji živinski semnji meseca julija t. l. na Kranjskem: 1. julija v Ljubljani, v Trnovem na Notranjskem, na Mali gori na Kočevskem, v Zagorju ob Savi, na Rakeku ob Južni železnici, v Kranju (tedenski semnji), v Rudolfovem, v Mirni peči pri Rudolfovem. — 2. v Kočevski Reki, v Črnomlju. — 4. na Krškem in v Žireh, v Velikem Gabru (litijski okraj). — 5. v Mengšu. — 8. v Ljubljani, v Kranju (tedenski), na Poljsniku in v Rudolfovem (tedenski za prašiče). — 11. v Žužemberku. — 12. v Planini (lo-gaški okraj), v Trebnjem. — 13. v Starem logu pri Kočevju, v Jagnenci (Krško). — 15. v Škocjanu, v Kranju (tedenski), v Rudolfovem (za prašiče) in na Vinici. — 16. v Metliki. — 17. v Zdenski vasi (Dobropolje). — 18. v Kandiji pri Rudolfovem. — 20. v Koprivniku na Kočevskem. — 22. v Kranju (tedenski), v Rudolfovem. — 24. v Semiču. — 25. v Kočevju, na Vrhniku, na Veliki Loki pri Trebnjem. — 26. v Leskovcu pri Krškem, v Višnji gori, v Cirknici in v Domžalah. — 27. v Toplicah pri Rudolfovem. — 29. v Kostanjevici, v Kranju (tedenski), v Šmartnem pri Litiji, v Lukovku in Rudolfovem (za prašiče).

— **Iz logaške okolice.** Letina kaže letos lepo. Sena bo obilo in lepega. Košnja se prične koncem tega meseca. Tudi na polju kaže dobro.

— **Podaljšanje ceste Žiri-Rovte** se prične letos.

— **Vodovod** prično graditi to poletje v občini Rovte nad Logatcem.

— **Slovenska opera v Sarajevu.** Med sarajevskim občinstvom in našo opero so se v kratkih dneh sklenile tako prirčne prijateljske zveze, da so ostali še nekaj dni v prestolici kršne Bosne in za slovo v sredo večer peli še Smetanovo »Prodanu nevesto«. Občinstvo je dalo izraza navdušenju ob nežnih zvokih slovanske glasbe z burnim ploskanjem, »Česka beseda« pa je podarila gosp. Skalovej krasen šopek. Betetto je naravnost briljiral. O Benišku piše »Hrvatski Dnevnik« zlasti z ozirom na to opero: Ljubljana mora biti ponosna, da ga ima. V četrtek so se člani naše opere odpeljali v Sl. Brod, kjer uprižore pet oper. Pred odhodom se je naša opera udeležila zabave pevskega društva »Trebeviča«, nato pa so jo sprejeli na kolodvor v obilnem številu Hrvatje, Čehi in Slovenci, kličoč prirčni: Z Bogom! Do vidova!

Štajerske novice.

š **Shod trboveljskega delavstva.** — Nezaupnica dr. Ploju, zahvala dr. Benkoviču. Lep shod je priredilo včeraj trboveljsko kršč.-socialno delavstvo. Govoril je na njem o temeljnih načelih kršč. socializma, socialne demokracije in liberalizma Moškerc iz Ljubljane. Govorili so še nadalje tov. Supan Ivan ml., g. kaplan Lončarič, Ivan Supan st., g. kaplan Štrmšek in končno tov. Supan Iv. ml., ki je govoril o političnem položaju. Na Supanov predlog se sklene: a) Shod obsoja postopanje štaj. drž. poslanca Ploja, ker je dasi izvoljen na programu »Kmečke zveze«, vstopil v »Jugoslovanski klub«, v katerem sede tudi liberalci. 2 Slov. kršč. soc. delavstvo zbrano na shodu v Trbovljah 23. junija 1907 izraža svojemu poslancu dr. Benkoviču popolno zaupanje, da je vstopil v »Slovenski klub.« Odobrava nadalje osnivanje »Slovenskega kluba«, v katerem so zedinjeni ljudski zastopniki enakih načel. Resoluciji sta bili navdušeno sprejeti. Shod je pozdravil brzojavno g. drž. poslanec dr. Benkovič. Zborovalci so burno klicali: »Živio dr. Benkovič!«, ko se je prečital njegov brzojav. Shod je jako spretno vodil tov. Uhle.

š **Velika svečanost v Mariboru** dne 7. julija v prid družbe sv. Cirila in Metoda obeta biti zlasti letos zanimiva. Pevci se pridno vadijo; igrali bodo marljivi Slovenjebistričani. Zlasti bodo pa zadovoljili vsakogar otroci slovenskega otroškega vrtca, katerih nastopi v malih prizorih in petju do 40. Ljudstvo bo imelo priliko spoznavati pravi pomen otroških vrtcev in slovenskih šol. Pričakovati je mnogo udeležbe; nikdo naj ne zamudi tega veselega dne.

š **Nemški delavci iz alpskih dežel** imajo 30. t. m. shod v Mariboru.

š **Novi celjski okrajni glavar** baron Müller pride 28. t. m. v Celje. Dosedanji celjski glavar dr. Prah pa nastopi 28. t. m. svoje novo mesto okrajnega glavarja v Ptuj.

š **Višji komisar finančne straže** v Ptuj je postal finančne straže komisar Jožef Pristolitsch.

š **Volitve v okrajni zastop Gornji Grad** so razpisane dne 4. in 6. julija.

š **Postajenačelnikom v Trbovljah** je imenovan Emerik Malovrh, skladiščni načelnik v Ljubljani.

š **Skrajna sirovost v cerkvi.** Hlapec Jožef Bajc je grozil 1. aprila t. l. v neki gostilni v Bučah, okraj Kozje, Martinu Verdniku, da ga iz ljubosumnosti zabode, nakar se je Verdnik mirno podal v cerkev. Bajc je šel za njim, se v cerkvi priril do njega in ga parkrat med mašo sunil pod rebra, da se je Verdnik zgrudil na tla. Sodišče je Bajca obsodilo radi motenja vere na en mesec težke ječe.

š **Srebrno poroko** praznuje danes, 24. t. m. slovenjebistriški župan dež. poslanec Stiger.

Ljubljanske novice.

lj **Ravnatelj g. Senekoviču** je podelil cepovodom njegovega umirovljenja naslov vladnega svetnika.

lj **Volitev odbora v ljubljansko okrajno bolnišnico** blagajno se je izvršila včeraj dopoldne. Od strani delavcev so bili izvoljeni v načelnštvo: Gaspari Anton, Rožanec Mihael, Japelj Karol, Deržaj Matija, Sestak Alojzij, Popovič Mihael, Tekavec Karol, Bartl Franc, za namestnike: Fale Josip, Mihel Franc, Casermann Matevž, Bechmann Karol. V nadzorništvo: Kavčič Tomaž, Garafol Franc, Stanovnik Franc, Medica Ivan, Mlinar Ivan, Mudrovčič Elija. V razsodišče: Bajda Ivan, Veihar Ivan, Hlebs Franc II., Sajovic Valentin, Kössler Bruno, Novohradsky Raimund. V skupno razsodišče: Gaberšek Lovro, Berdajs Josip, Fajgar Franc, Namestnika razsodišča: Gorup Franc, Masnec Gabriel. Ta lista socialnih demokratov je dobila nad 80 glasov in je torej izvoljena. Dosedanji načelnik Breskvar je mojšter in je s tem kot predsednik odstopil. Občni zbor je zato vodil g. Čamer-nik Ignacij. Od strani delodajalcev so bili izvoljeni samo stavbinski podjetniki in upravni odbor: Petrin, Ig. Čamer-nik, Acceto Valentin in dr. Furlan, za namestnike: Alojzij Lenček in Herzmann ml., v nadzorovalni odbor Weibel, Zabkar, Lehner, za namestnike: Josip Turk, Alojzij Vodnik, v razsodišče Zakotnik, Kalmus in Acceto Jakob, namestnika Tönnies in Bonač. Mali obrtniki so bili pri volitvi popolnoma prezrti. Blagajna ostane tudi nadalje v socialnodemokratskih rokah. Čuje se, da se stavbinski mojstri in podjetja hočejo ločiti

od okrajne bolniške blagajne in napraviti »stavbinsko zvezo« ter ustanoviti svojo bolniško blagajno. Iz računskega zaključka posnamemo, da se je povišal rezervni fond za 5540 K 80 v, in znaša sedaj 95.108 K 55 vin. Novi načelnik bo baje g. Franc Bartel.

lj **Stroški za prezidavo južnega kolodvora** v Ljubljani bodo znašali 2.600.000 K. Vsa dela bodo izvršena do leta 1910.

lj **Izlet »Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov«**, ki se je vršil včeraj popoldne na Vrhniko, se je izvršil zelo polno. Na Vrhniki jih je pa vrlo bratsko društvo z zastavo najprijazneje sprejelo. V »Društvenem domu« se je razvila najživahnejša zabava s petjem in govori. Izletniki so si ogledali izvir Ljubljaničice ter se z večernim vlakom vrnili v Ljubljano. »Rokodelsko društvo« poleti v kratkem zopet na Vrhniko ter priredi ondi veselico.

lj **Ustanovitev »Društva slovenskih katehetov«** s sedežem v Ljubljani. Za dan 25. junija 1907 je p. m. o. m. naznanjen ustanovni shod. V resnici bo ta dan samo sestanek, ki ima namen pripravljati za ustanovni shod. Ustanovni shod pa se bo vršil še le po dogovoru z izvenkranjskimi slovenskimi kateheti.

lj **Poročil se je včeraj stavec g. Josip Pavlič** z gđc. Pepico Skubic iz Šmarja.

lj **Poselsko društvo sv. Marte** je imelo včeraj, 23. t. m., redni občni zbor. Predsednik naznanil veselo vest, da je c. kr. finančno ministrstvo na Dunaju ugodilo prošnji društva za oprostitev hišnega davka. Davčna prostost je dovoljena počenši od l. 1906. Predsednik predlaga, da izreče občni zbor iskreno zahvalo gg. komercialnemu svetniku in državnemu poslancu Povšetu ter g. državnemu poslancu dr. Ig. Žitniku. Sprejeto soglasno.

— Istotako izreče občni zbor zahvalo slavni kranjski hranilnici za velikodušni dar 300 K. — Od Novega leta do občnega zbora je našlo zavetja v društveni hiši 464 brezposelnih služkinj. Društvo šteje članic okrog 300 — Diference, ki so bile nastale zadnji čas med članicami so se mirnim potom poravnale. Izvolil se je nov odbor, na predlog predsednikov je občni zbor izvolil za novega predsednika gosp. stolnega vikarja dr. Josipa Jerše.

lj **Konec šole.** Preteklo soboto je bil sklep šolskega leta na tukajšem c. kr. ženskem in moškem učiteljskišču. Danes so se pričeli zrelostni izpiti.

lj **Poštna oficijala Josip Hold** in Josip Petrič v Ljubljani imenovana sta poštama kontrolorjema istotam.

lj **Ogenj v Mostah.** Včeraj okoli 5. popoldne je naznanil čuvaj z Grada, da gori na Selu št. 27 kozolec mizarja Matije Lavriča. Ogenj je podnetila neka 4-letna deklica in je kozolec pogorel do tal. Ob pol 10. zvečer pa je zopet bilo s strelom alarmirano gasilno in reševalno društvo, da je šlo na pomoč v Moste, kjer so gorele hiše, oziroma gospodarska poslopja Ivana Kušarja v Mostah št. 5, Jožefa Kušarja št. 4, Matevža Blažiča št. 3 in Ivana Cundra št. 58. Vsa štiri poslopja so pogorela do tal. Tudi klet gostilničarja Jeleniča s Stare poti št. 1, v kateri ima zalogo vina in žganja do 6000 K je bila v veliki nevarnosti, a so jo gasilci obvarovali. Pri gašenju sta se dva vojaka po rokah zelo opekla, ko sta rešila iz ognja neko žensko. Ogenj je nastal po nesreči, oziroma po neprevidnosti. Ko je namreč 21-letni gasilec Albin Somrak zažagal povodom nekega »ofrehta« v bližini hiš umetalni ogenj, mu je odletel utrinek na slamuato streho, ki se je takoj unela. Somrak je šel sicer takoj gasiti, a je padel s strehe. Takoj nato je pa bilo vse poslopje v ognju.

Poleg domačih gasilcev so prišla na pomoč tudi ljubljansko gasilno društvo, potem društva iz Vevč, Bizovika in Štepanje vasi. Ljubljanski gasilci so imeli s seboj parno in dve ročni brizgalni. Gasilci so vršili svoje človekoljubno delo do 2. jutraj, tedaj pa so šli tuji domov, domači iz Most so pa ostali še na straži. Omenjamo, da brizgalna požarne brambe iz Most ni pri požarih hotela ob pravem času dati vodo — torej bo treba poskrbeti za večji red! Škoda je velika, visokost svote pa nam dosedaj še ni znana, pravijo pa da bo najmanj 12.000 kron škoda.

lj **Prisiljenec pobegnili.** Te dni je pobegnili iz prisilne delavnice Ivan Boschetto na ta način, da je prepilil pri oknu železno omrežje. Boschetto je pobegnili iz prisilne delavnice že štirikrat, a so ga vedno prijeli in sicer vselej pri kakem nepoštenem delu.

lj **Nevaren gost.** Včeraj popoldne je prišel v neko gostilno na Marije Tereziji cesti 22-letni zidar Andrej Kosovel in tam napravil za 4 K 72 vinarjev cehe, katero je poplačal šele na stražnikovo posredovanje. Ko je pa stražnik odšel, je Kosovel naročil še vrček piva, nato pa vzel v roko samokres in zagrozil: »Jaz vam bom že pokazal!« nakar so zopet poklicali policijskega stražnika. Ko je ta zopet prišel, je bil Kosovel že na dvorišču in tam basal samokres. Ker se je vsled tega sumilo, da namerava Kosovel grožnjo izvršiti, je bil aretovan in izročen deželnemu sodišču.

lj **Za plačilo, ker ga je rešil iz Ljubljaničice, ozmerjan.** Včeraj dopoldne se ga je bil delavec Alfonz Prime tako navlekel, da si živcev ni mogel drugače pomiriti, da je skočil v Ljubljaničico, katere pa ni mogel preplaviti. Ko ga je potegnil iz vode ognjčar Melkuš in mu takorekoč rešil življenje, je bil vsled tega pošteno ozmerjan.

lj **Trpinčenje živali.** Te dni je odpustil iz službe snažilec okenj Karbl, delavca Ivana

Nevholda, kar je tega tako razkačilo, da je šel v Karblnovo drvarnico in tam trpinčil njegovo kokošo tako, da so se ji videla čreva. Nevholda so zaprli.

PREDLOGI NA HAAŠKI MIROVNI KONFERENCI.

Haag, 24. junija. Glede na zaplenjanje trgovinskih ladij in blaga v pomorskih vojskah so nemški odposlanci predlagali na mirovni konferenci, naj se ustanovi posebno mednarodno sodišče, ki bi reševalo prizive glede na razsodbe pomorskih sodišč posameznih držav. To mednarodno sodišče naj bi bilo sestavljeno iz dveh admiralov in treh članov stalnega haaškega razsodišča. Drugi nemški predlog določa, da nobena vojskujoča se država ne sme najeti osebe iz neutralnih držav za vojaško službo, tudi ako bi to bili prostovoljci.

ITALIJANSKA ESKADRA V TURŠKIH VODAH.

Smirna, 24. junija. Semkaj je priplula italijanska eskadra pod poveljstvom admirala Brochettija. Eskadra bo priplula tudi v Solun, kjer italijanski konzul marljivo dela za slovesen sprejem.

GRŠKA POLICIJA.

Atene, 24. junija. Oficielne vesti iz Sofije trdijo, da je grški minister za zunanje zadeve Skuzes pisal predsedniku makedonskega odbora za grško vlado zelo kompromitujoče pismo. Ko se je o tem izvedelo, pa je grška vlada naročila policiji naj moža, ki je imel s seboj ministrov pismo, spravi iz pota. Atenska policija je moža dala umoriti. Grška vlada to vest dementira in izjavlja, da je pod njeno častjo zavračati take mistifikacije.

VJETA FRANCOSKA GENERALA.

Velika množica upornikov je v petek obkolila generala Candaera, ga pretepla ter ga še-le potem izpustila, ko je obljubil, da odidejo osovraženi konjeniki. Tudi generala Pourgasa je obkolilo več sto ljudi, ki so mu grozili s smrtjo.

MIR NA FRANCOSKEM.

Narbonne. Včeraj se je vršil v popolnem miru in redu pogreb nekega ubitega demonstranta. V okraju je mir. Tudi iz drugih okrajev poročajo, da je zopet nastal mir.

Telefonska in brzojavna poročila

»SLOVENSKA KMEČKA ZVEZA« — IZREKLA NEZAUPNICO DR. PLOJU.

Maribor, 24. junija. Danes je imela »Slovenska kmečka zveza ob nenavzočnosti drž. poslancev sejo. Soglasno se je sklenilo: »Slovenska kmečka zveza« obsoja najodločnejše korak dr. Ploja, da se je proti soglasnemu sklepu »Slov. kmečke zveze« ločil od drugih poslancev »Slov. kmečke zveze«, izreka mu nezaupnico ter pričakuje, da odloži mandat, ki ga je prejel od »Slovenske kmečke zveze«. Poslancem Pišku, Roškarju, dr. Benkoviču in dr. Korošču se izreka popolno zaupanje za njihovo postopanje.

SLOVENSKEMU KLUBU.

Jesenice-Sava, 24. junija. Delavci odobravamo možati nastop državnih poslancev »Slovenskega kluba«, ker niso šli v klub z liberalnim Hribarjem.

MANIFESTAČNO ZBOROVANJE ZA SLOVENSKE VSEUČILIŠČE.

Gradec, 24. junija. Danes ob 11. uri dopoldnese je vršilo v Trgovskem domu manifestično zborovanje slovenskega akademčnega dijaštva v prilog slovenskemu vseučilišču in srednjim šolam. Vsi referati so bili viharo odobravani. Resolucije so bile soglasno sprejete. Soglasno se je protestiralo tudi proti sklepu graškega akademčnega senata, ki je prepovedal zborovanje na vseučilišču.

WEISKIRCHNER PREDSEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 24. junija. Poljaki so sklenili, da glasujejo jutri za nemškega krščanskega socialca, dr. Weiskirchnerja kot predsednika državnega zbora. S tem je izvolitev dr. Weiskirchnerja za predsednika državnega zbora zagotovljena. Za podpredsednika državnega zbora je sklenil predlagati poljski klub dr. Starzinskega. Za podpredsednika poljskega kluba so izvoljeni dr. Dulemba, Pastor in Glombinski. Mladočehi so opustili pogajati se za to, da bi bil predsednik državnega zbora Slovan, ker je vsled stališča Poljakov izključeno, da bi mogel biti izvoljen za predsednika Slovan.

SPLOŠNA STAVKA PEKOVSKIH POMOČNIKOV NA LAŠKEM.

Rim, 24. junija. Po celi Italiji se vrši za 48 ur vsled sklepa centrale v Milanu stavka pekovskih pomočnikov. Prebivalstvo je stavko mirno vzelo na znanje. V Milanu je bilo aretiranih 10 demonstrirajočih pekovskih pomočnikov. V okraju Piacenza so poljedelski in industrijski delavci sklenili pričeti danes splošno stavko, da protestirajo s tem proti aretaciji nekaterih voditeljev.

MARCELLIN ALBERT.

Pariz, 24. junija. Clemenceau Marcelina Alberta, ki je prišel k njemu v Pariz, ni dal zapreti. Ker Albert noče ničesar o svojem pogovoru s Clemenceaum izdati, sodijo, da ga je Clemenceau na bogisgavedi kak način pridobil za to, da pomiri ljudstvo na južnem Francoskem, katerega je tako hudo razburil.

MIR NA PORTUGALSKEM.

Lissabon, 24. junija. Na Portugalskem vlada sedaj popolni mir. Baje je vsak upor vsled zvestobe armade brezuspešen. Dva lista sta sistirana.

M. Podkrajšek

frizer za dame in gospode
sv. Petra cesta 35.

Kupujem strižene in zmešane lase, ker jih potrebujem za lastni izdelek in ne za promet, vsled česar jih plačujem dražje kakor vsak drug.

Sprejemam tudi po pošti.

Koroška Planinska kislica

Je najfinejša in najcenejša.

Razpošilja jo s slovenskimi etiketami: **Studenčna uprava Tolsti vrh, pošta Guštanj na Koroškem.**

Služba organista in cerkvenika

se razpisuje v Ribnem pri Bledu.

Dohodki: 400 K stalne plače, 34 K, se dobi najemnine od zemljišča, prostostanovanje in drva.

Prednost imajo oženjeni in roko-delci. Nastop takoj. 1423 2-1

Naznanilo.

Za izplačilo delnic I. Narodnega doma v Rudolfnem bile so 20. junija 1907 izrečane sledeče delnice:

152	148	198	17	13	186	150	53	177	104
133	131	1	7	6	167	132	31	158	81
34	43	180	60	79	30	78	80	184	146
16	21	161	37	54	14	13	55	165	125

Za likvidacijski odbor:
1425 **Dr. Albin Poznik.**

2 ključavničarska strojna pomočnika

s dobrimi spričevali in z izkazom, da sta službovala pri strojih, se sprejmeta takoj. 1407 2-2

Predstaviti se je osebno pri ravnatelstvu c. k. tobačne tovarne v Ljubljani.

Spretnega brusarja :: za krtače s pokrovi

(Deckelkardenschleifer) išče **bombažna predilnica in tkalnica v Tržiču** (Gorenjsko).

Tozadavne ponudbe, opremljene z dobrimi spričevali in referencami vpslati je naravnost imenovani podjetnici.

1400 3-3

Koroške novice.

k **Beljaški deželnozborski mandat.** Vsemenci kandidirajo za po Ghonovem odstopu izpraznjeni deželnozborski mandat profesorja Angergerja.

k **Kolesarski tatovi** se vedno bolj množe v Celovcu. Ta teden je bilo raznim osebam ukradenih več koles, v vrednosti okoli 600 K. Kolesarji, ki Celovec obiščejo se opozarjajo, da naj pazijo na svoje železne konje, ker drugače jim ne more nikdo zagotoviti, da bi se kak nepridiprav z njim ne odpeljal.

k **Novi beljaški kolodvor.** Železniško ministrstvo je že preštetiralo načrte za novi osrednji kolodvor v Beljaku, ki sta ga izdelala beljaško ravnateljstvo državnih železnic in pa upravni svet Južne železnice. V kratkem se vrši komisijonni obhod.

k **V Žihpolju** blagoslovi krški škof v nedeljo dne 30. t. m. nove zvonove.

k **Umrl** je upokojen ravnatelj finančnega deželnega ravnateljstva, dvorni svetnik vitez pl. Glomer.

k **Iščejo** 11letnega šolskega učenca Benedikta Winklerja iz Sachsenburga, ki je pognil svoji materi.

k **Sodnijski izpit** je napravil v Gradcu g. dr. Ožbe Klavnik c. kr. avskultant v Celovcu.

k **Umrl** je v Celovcu baron Seenus pl. Freudenberg, star 86 let. Gradil je svoj čas železnice čez Semering. Volil je »Sulferajnu« 15.000, celovškimi in beljaškim ubogim po 15 tisoč in ubožnim beljaškim meščanom 60.000 kron.

k **Tatvina.** Posestnika sinu Flatschacherju iz Winklerna je bilo ukradenih 17 bankovcev po 100 kron. Osumljen je neki dninar, katerega so že izročili deželnemu sodišču v Celovcu.

k **Kolesar povozil.** Včeraj je po Beljaški cesti v Celovcu tako drvil neki kolesar, da je podrl na tla 8-letnega sinčka, tapetnega mojstra g. Benedettija. K sreči si je na nekaterih krajih le kožo nekoliko opraskal.

k **Lesna dražba.** 23. junija se bode vršila v občinski pisarni v Sachsenburgu ob 10. uri dopoldne dražba, na kateri se bode prodalo okoli 1000 m³ smrekovega in mecesnovega lesa.

k **Iz sodnijske službe.** Prestavljeni so: Deželnosodni svetnik Hierländer iz Celovca v Gradec, sodni pristav dr. Gstöttner pl. Willenrecht iz Volšperka v Kindberg. Imenovani so: Sodnim svetnikom dr. Vogl v Volšperku, sodnim tajnikom v Gradcu dr. Thuille v Beljaku, sodnim pristavom v Volšperku dr. Zemann.

k **Koroški advokati.** Advokatov na Koroškem je 29, najstarejši vodi svojo pisarno že od 1873. Advokatskih kandidatov je 16, notarskih pa sedem.

k **V Ugovici** je bila 16. t. m. strašna nevihta. Dež je lil kot iz škafo; po cesti je tekla voda ter udrla z zasilno stanovanje župnikovo, da je moral bežati.

k **Odlikovanje.** Dež. šolski svet je izrekel nadučitelju Ivanu Mulliju v Kreuthu pri Pliherku, Jožefu Ortnerju v Št. Martinu pri Beljaku in Jakobu Nojstrniku v Rangiersdorfu za dolgoletno, zelo uspešno delovanje v šoli popolno priznanje.

k **»Zveza koroških trgovcev«** priredi 23. t. m. v Spodnjem Dravogradu ob polpetih popoludne potovalni shod.

k **Poizkušeni samoumor.** Trgovski sodnik Baumgartner iz Špitala je že dalje časa bolehal ter se na njem kazali znaki blaznosti. V takem duševnem stanju si je najprvo zadal na glavi s kladivom težke poškodbe nato pa si prerezal žile na vratu in rokah. Ko so udrli v njegovo sobo, našli so ga nezvestnega na tleh.

k **Okrajna učiteljska konferenca** za špitalski okraj se bode vršila letos 31. avgusta.

k **Imenovanje.** Sodni pristav pri okrajnem sodišču v Celovcu g. Ernst Martinak je imenovan deželnosodnim tajnikom.

k **Šolstvo na Koroškem.** Sedaj je na Koroškem 372 ljudskih in 11 meščanskih šol. Učni jezik je na 3 šolah slovenski, na 84 slovenski in nemški, na ostalih nemški. Šolobveznih otrok je bilo lani 61.057, med njimi 30.636 dečkov in 30.421 deklic. Meščanske šole je obiskovalo 532 dečkov in 732 deklic, ljudske šole pa 28.101 deček in 27.319 deklic; v zasebnih ljudskih šolah, ki jih je 15, je dobivalo pouk 1679 otrok, doma pa 60. Radi raznih duševnih in telesnih nedostatkov so bili nezmožni 703 otroci, pouka pa se sploh ni udeleževalo 997 popolnoma zdravih otrok. V nemških javnih šolah je bilo učencev in učenek 45.525, na slovenskih 295 in 11.357 na mešanih. Poučevalo je 670 učiteljev in 259 učiteljic, skupaj 929 učnih moči. Na zasebnih šolah pa je bilo nastavljenih 12 učiteljev in 55 učiteljic. Značilen je v poročilu c. kr. deželne šolskega sveta sledeči odstavek: Glede pomanjkanja učnih moči na šolah z obema deželnicama kot učnima jezikoma se da pripomniti, da celo rojeni Slovenci zatajujejo svojo narodnost in se vsposablja le za poučevanje v nemščini, da jim ni treba poučevati na mešanih šolah, ki so navadno zelo oddaljene od prometa. Da se pride pomanjkanju učnih moči v takih krajih v okoli, bode deželni odbor dotičnim učiteljem zvišal doklade.

Izpred sodišča.

Spor zaradi petja. Posestnik Anton Janež iz Babnega polja se je jezil v Trohovi gostilni na dninarja Antona Uleta, ker je ta na koncu vsakega petja pristavil »kuku«. Janež je pristopil k njemu z vprašanjem »ali se upa nanj poseči«. Ule, ki celo stvar ni smatral za resno, mu je dal klofuto. To pa je Janeža tako raztogotilo, da ga je naskočil z

odprtim nožem. Ule, ki se mu je proti postelji umikal, je padel vznak na posteljo in se skušal z nogami ga ubraniti. Janežu se je posrečilo mu zadati tri ureznine na levi roki in eno na levem senu. Obdolženec je sam priznal, da je bil njegov zagovor o silobranu brezpomemben. Sedel bo 3 mesece v težki ječi.

Za godce ni hotel ničesar dati. V Može-tovi gostilni v Dolenji vasi se je dne 20. majnika plesalo. Jože Antončič, posestnika sin je šel pobirat za godca. Janez Maslo, posestnika sin iz Senožec mu ni hotel ničesar dati, ker se ni plesa udeležil. Stal je pri vratih kuhinje, poleg njega pa Jožefa Škamperle, posestnika hči iz Dolenje vasi. Antončič jezen, da mu je Maslo odklonil donesek, se je z njim sprl in vanj iz razdalje kakih 5 do 6 korakov vrgel steklenico z veliko silo, a ker se je ta hipoma umaknil, je zadel Jožefa Škamperle v obraz in jo težko poškodoval. To obdolženec odkrito priznava. Sodišče mu je za kaznen priznalo 5 mesecev težke ječe ter v plačilo 150 K za bolečine.

Nista se dala oplasti. Delavca Jernej Petrin in Jožef Hubat sta rogovilila dne 7. aprila tega leta zvečer precej pijana po Hrašah. Hubat je držal v roki odprt nož in omenil tovariša, da bi sedaj rad kakega h... ča dobil. V tem srečata Janeza Tršana, ki se je vračal domu. Hubat stopi k njemu rekoč: »Počakaj, ti bom eno dal.« Da bi ga oplasil, spustil je Tršan iz samokresa, ki ga je imel pri sebi, en strel. S tem je pa še razdražil Petrina, kateri ga je s kolom na tla pobil, Hubat ga je pa dregal z odprtim nožem in mu zadel osem poškodb. Ko sta čula prihajati ljudi, sta zbežala. Hubat bo za to sedel pol leta v ječi.

Zopet nož. Na pustno nedeljo tega leta je prišlo v Velepičevi hiši na Pšati do prepira med delavcem Francetom Kavko in posestnikovim sinom Nandetom Nahtigalom. Kavka je bil jezen, ker ga je vrgel malo preje Nahtigal med butare. Zato je sunil Kavka svojega nasprotnika z odprtim nožem v dlan desne roke, in ko so mu nož odvzeli, ga je še s krušnim nožem dregnil v hrbet. Obdolženec pravi, da je bil vsled zavžitega kuhanega žganja tako omamljen, da se ne ve na vse spominjati. Priznava se mu je za kaznen enomesečna ječa, plačilo 60 K za bolečine in povračilo na za-služku.

Tatinski pomočnik. Albin Wieser iz Po-reč je služil kot mesarski pomočnik pri Mariji Stückler v Ljubljani. Zvečer dne 18. aprila t. l., ko je že službo zapustil, vrnil se je v družbi dveh tovarišev v Stücklerjev hlev in vzel 20 kron vredno konjsko opravo, katero je za 6 kron prodal. Ker je bil Wieser že zaradi goljufije kaznovan, obsojen je bil na pol leta težke ječe.

Znanstvo in umetnost.

* **Umrl** je češki pisatelj J. Zákres, 68 let star. Sprisal je več dramatičnih del, krajše beletristične in satirične stvari in socialni roman. Bil je idealist in se ni mogel sprijazniti z moderno.

* **Krajepisni odsek »Matiče Slovenske«** se obrača do vseh gospodov, ki so prevzeli nabitiranje krajepisnih imen po slovenskih občinah, z uljudno prošnjo, naj blagovolijo kmalu poslati dotične zbirke. Pred kratkim so poslali take zbirke po g. profesorju dr. Ozvaldu gg. dijaki gorjske gimnazije: Venc. Belé, Vekoslav Filipič, Fr. Kompare, Ivan Mozetič, A. Rutar, M. Zavadlal, Fr. Pahor, Avg. Rustja, Avg. Pertot, J. Markovič, And. Budal, A. Pirih, Iv. pl. Zuccato in nabiratelj iz Vrtojbe, ki ni imenovan. Bodi jim vsem za njih trud od »Matiče« izrečena iskrena zahvala in naj najdejo mnogo posnemalec.

* **Celestin Medovič**, znameniti historični slikar hrvaški, ej dovršil novo sliko, predstavljačo poroko Zvonimira s kraljico Lepo. Sliko je naročila deželna vlada hrvaška.

Darovi.

Za narodno in gospodinsko šolo v Št. Jakobu na Koroškem je nabral g. lekarnar J. R. Hočevnar na Vrhniki 308 K, katere so darovali sledeči gg.: J. R. Hočevnar, lekarnar 60 K; sl. kmetijska posojilnica 50 K; Kotnik, tovarnar itd. 40 K; G. Jelovešek, župan itd. 20 K; Jos. Lenarčič, tovarnar itd. 20 K; M. Tomšič, tovarnar itd. 20 K; Jos. Kunstelj, veltrežec itd. 10 K; vrhniške učitelje 10 K; Jos. Verbič, obč. odbornik 10 K; Ig. Tomšič, tovarnar 4 K; K. Matajca, nadučitelj 2 K; V. Levstek, nadučitelj v p. 2 K; J. Jurca, uradnik 2 K; dr. Furlan, sodnik 2 K; J. Požar, kancelist v p. 2 K; M. Poher, postajenačelnik 2 K; Andrej Grampovčan, trgovec 2 K; L. Gantar, dekan 2 K; J. Sedej, kaplan 2 K; M. Sušnik, kaplan 1 K; omizej »Ilirija« v gostilni g. Kerenčana na Vrhniki, nabral g. inženir Kette, 45 K. Vsi gg. darovatelji stanujejo na Vrhniki. Odbor jim izreka za njih poštrevovalnost najtoplejšo zahvalo.

Poslani našemu upravnistvu.
Za ljudski sklad. Delavsko konsumno društvo (Ljubljana) po g. dr. Lampetu 10 K.

Po svetu.

Samoumor dijaka radi slabega spričevala. V Novem Sadu se je ustrelil gimnazijec Urban, ker mu je profesor Pinković dal slab red. Profesorja sta brata samomorilčeva nato isulirala.

Shakespearejev »Julij Cezar« v rimskem Koloseju. Iz Rima nam poroča prijatelj: 15. t. m. bodo vprizorili igralci argentinskega gledališča v Koloseju dva prizora iz Shakespearevega »Julija Cezarja«, namreč umor

imperatorja in njegov pogreb. Kot statisti bode nastopilo 300 visokošolcev.

Ker ga je oče vedno tepel, se je usmrtil v Berlinu 13letni Pezold.

Stara samoumorila. Pri Hallu se je usmrtil 72letni učitelj jezikov Wifken z Dunaja zaradi rodbinskih preprirov. V Bayreuthu se je usmrtil 73letni vinogradnik Serr, ker so ga naznanili zaradi ponarejanja vina.

Znani Gvidon Podreka, ustanovitelj, lastin urednik umazanega italijanskega lista Asino (Osle), katerega je »Slovenec« že večkrat omenil, je res izrodek slovenske korenine; toda ne samo on, ampak že njegovi pradedi so bili potujčeni, tako da razven priimka nič drugega slovenskega ni na njih, kakor se je že z marsikatero odlično družino storilo. Podrekov oče je oni, ki je pred nekaterimi leti spisal zanimivo knjigo »Slavia Italiana«, v kateri, med obilico plevla in netočnosti, je tudi precej dobrega. Sicer tudi on niti besedice slovenskega ne zna, dasi je skazal v svojem delu mnogo simpatije do beneških Slovencev. Sin, jako nadarjen in v nekaterih ozirih celo genijalen, je popolnoma zgrešil pot življenja ter vsled preživahne fantazije in prevladujoče strasti krenil na slaba pota s svojim »Asino«. Njegova predrznost in umazanost preseza vse meje, kar je mogoče le, kjer velja vsestranska tiskovna svoboda. Težko je dobiti hujšega cinika; njemu ni nič sveto, nič spoštovanja vredno; iz vsega se norčuje, vse tira v blato do samega Boga. Hujška, črni in obrekuje, da je groza. S svojim nazori spada med skrajne socialiste, a duševno ni hujšega anarhista. Nemogoče je preceniti zlo in pokvarjenost, ki jo je povzročil posebno med nižjimi sloji s svojim tednikom. Pravi strup, pristna kuga, ki pomori vse do kali, kamor pride! Zadnje čase vsled številnih reklamacij se je začela agitacija proti temu nestvoru tudi v parlamentarnih krogih. Sodnijske oblasti, navadno v takih zadevah slepe in gluhe, so vendar spregledale ter obrnile pozornost na nezasišano, uprav satansko predrznost »Asina«. Od strani katolikov pa se je sprožila zadnjič misel, da se ustanovi zoper »Asina« »Il Mulo« (zoper »Oslo« — »Mezge«), kateri naj bi natanko zasledoval in pobijal s zdravim a perečim humorjem uhatega blatoljuba. V ta namen se je prav v kratkem nabralo prostovoljnih doneskov čez 20.000 lir. Podreka deluje tudi na vse druge mogoče načine zoper pravstvenost, zoper vero in zoper ustavo. Ni večjih homatij, izgrediv in vsakojakih socialno-anarhističnih manifestacij, kjer bi ne bilo zraven tega ognjevitiga, zgovornega agitatorja. To je njegov poklic in cilj življenja in gmotna korist. Z izdavanjem lista, s predavanji, z dopisovanjem, s propagando itd. mu baje pride v žep 10.000 do 12.000 lir dobička na leto. Sicer pa ta ubogi proletarec tudi s temi tisočaki težko izhaja, toliko zahtev, nepotrebnih potrebščin in razvad mu naklada vsakdanje življenje!

Očeta je zadel v hajdumaški občini na Ogrskem 20-letni Aleksander Fungar, ker se je sprl z njim. Morilca so zaprli.

Moč dobrega časopisja. Še za časa francoskega ministrskega predsednika Combesa so izdajali v Parizu asumpcionisti izvrstno urejevan časopis: »La Croix.« S svojo odlično pisavo je delal Combese velike preglavice, zlasti ker se je ljudstvo kar trgalo za list. Cena enemu izvodu je bila en cent. Ker Combese ni vedel, kako bi zatrl list ali vsaj zmanjšal njegov vpliv na ljudstvo, se je obrnil na sv. očeta Leona XIII. s prošnjo, naj list ustavi, on pa da preneha preganjanje Cerkev in redove. S krvavečim srcem je baje papež žrtvoval izvrstni list, upajoč, da s to žrtvijo reši še večjo in važnejšo institucijo. Prišla je bridka prevara, Combese je prelomil dano besedo, danes ni »La Croix-a« ne redov. — Dober zgled za naše razmere. Podpirajte naše časopisje, z »Narodom« in njegovimi priveski proč v peč.

Strašna nesreča. V nekeje železotovarni v Spandanu na Nemškem je padla na monterja Schulza več stotov težka železna plošča in sicer tako, da ga je z robom zadela na vrat in ga mu skoro popolnoma presekal. Bil je takoj mrtev.

Baron v ječi. Budimpeško kazensko sodišče je obsodilo barona Schönbergerja, so-proga zloglasne baronice Schönberger na 6 mesecev težke ječe, ker je ponarejal menice na ime svoje žene. Baron je trdil, da je to storil, ko je bil vinjen. Obsojena je bila tudi neka gospa Ludwigh, ki mu je posojala denar.

Iz pariškega življenja. Nedavno so v Parizu zaprli nekega Italijana, po imenu Lucca, ki je bil obdolžen, da je umoril neko lahkomiselno žensko, Ivano Beaugé. Sedaj se je izkazalo, da je nedolžen. Prišla je namreč ob 11. uri ponoči k policijskemu komisarju Hamardu neka 22letna Georgetta Laura in je izpovedala, da je ona umorila Ivano Beaudé. Ko ji komisar ni hotel verjeti, mu je pokazala nož, zavil v neki časnik in poln krvavih sledov. Povedala je nato sledeče: Ko sem se v petek ponoči vračala od nekega plesa domov, sem srečala Ivano Beaugé. Beaugé je bila zelo razburjena in mi je začela očitati, da sem plesala z Lucco, ki je njen ljubimec. Beaugé, ki je znana kot sirova ženska, mi je pretila in jaz sem mislila, da me bo zadavila. Potegnila sem nož, ki ga imam ponoči vedno pri sebi, in sem jo zaklala. Komisar je Lauro dal zapreti, Lucco so pa oprostili.

Napad na vlak. Med postajama Kecske-met in Helvetia so neznani pobežli napadniki metalni kamenje na osebnih vlak in so pobili vse šipe. Veliko popotnikov je bilo ranjenih. Vlak je moral obstati na progi.

Umorjen je tolmač turškega konzulata v Teheranu. Morilec je pobežnil.

Zavednost Rumunk. Madjarski listi poročajo s prozornim namenom, ščuvati proti Rumuncem, o sledečem dogodku. Soproga nekega rumunskega državnozborskega poslanc in njena mati sta prisostvovali izkušnjam na ljudski šoli v Berbolu. Na madjarski pozdrav učitelja Koste sta odločno odgovorili, da si to prepovedujeta, in nagovarjala otroke, naj ne odgovarjajo na madjarsčini. Med izkušnjo sta se neprestano smejala, da ju je moral predsednik končno opomniti, naj prenehata s takim obnašanjem, a brez uspeha, kajti gospe sta še nadalje žalili Madjare. Ko pa je neki solarček na učiteljevo vprašanje odgovoril, da Sedmo-graško spada k Ogrski, je skočila mati razburjena pokonci in zaklicala učitelju, naj se sramuje kot Rumun, v tem zmislu poučevati mladino, ko bi vendar moral vedeti, da Sedmo-graško spada k Rumunskemu. Vsi opomini predsednika niso izdali ničesar, ampak sta gospe pozivali navzoče starše, naj nikar ne pošiljajo svoje dece v take šole. Nadaljne izkušnje so bile prekinjene in o celem dogodku sestavljen zapisnik. Proti obema gospema bode nastopilo državno pravdnistvo. — Naj bo vest resnična ali ne, vendar je krasno izpričevalo narodne zavednosti Rumunk, katere želimo več tudi pri Slovencih, pa ne pri raznih »narodnih prireditvah« s prodajanjem v paviljonih i. t. d.

Ameriške vesti. Čikaški Italijani so ustanovili nekako čikaško italijansko trgovsko zbornico, ki naj bi imela namen, ustanoviti po kmetih naselbine, kjer bi se nastanili italijanski izseljenci iz mest. Vodja celega podjetja je italijanski konzul Gvidon Sabetta. Skoro gotovo pa je nova ustanova sredstvo, s katerim hoče Italija povzdigniti tudi svojo trgovino z Združenimi državami, kajti tudi ta namen ima nova trgovska zbornica. — Gozdovi v Ameriki se vsled brezmiselnega in neurejenega izkoriščanja tako krčijo, da bode treba v malo letih les upvažati z Japonskega in Mandžurije. — Letošnji pridelek bombaža bode za 14% slabši kot lanski. Poročilo je vplivalo jako slabo na borzo. — V Clevelandu stavka 2000 strojnikov, ker gospodarji nočejo znižati delovnega časa na 9 ur. — Stavka obrežnih delavcev v New Yorku je jela ponehavati. 5000 delavcev je začelo zopet z delom. — Zvezna vlada bo razdelila med Indijance letos 25.000 glav živine. — Okoli 40.000 rudarjev se v Pittsburgu pripravljajo na stavko.

Židje na Ogrskem. Kierkoli vladajo nezdrave razmere, tam se širijo židje kot koblice, tako na Ruskem, ne manj na Ogrskem. L. 1735 je bilo na Ogrskem 13.000 Židov, leta 1840 244.000, l. 1859 368.000, l. 1880 približno 624.000, l. 1900 pa so jih našli 826.000. Krščenih je bilo zadnjih deset let 2193 Židov in 1952 Židini. Na srednjih šolah je 20-29%, na vsučiliščih pa 30-4% Židov. Med državnimi uradniki te svojati ni nič manj kot 8533. Ker se najlažje ribari v kalnej vodi, so navadene številke lepa ilustracija k sedanjemu položaju na Ogrskem.

Nove hranilnice za otroke. V New Yorku je izumel neki Amerikanec novo vrsto hranilnice za otroke. Hranilnica je navadne velikosti, kakor se dobivajo po prodajalnicah od K 1-20 do 5 K. Izumitelj pa je vtaknil v hranilnico malo ura, katere se navije, kakor hitro se dene v hranilnico komad 50 stotink, za kateri je napravljena odprtina. Ura gre 24 ur. Če se hoče torej, da gre ura redno, se mora vsak dan vložiti v to hranilnico ali skrinjico 50 stotink ali 10 cent. ameriškakega denarja. Tako se prihrani vsak teden 70 cent. ali v naši vrednosti K 3-50. Take hranilnice se prodajajo v velikem številu. Prav bi bilo, da bi se uvedle tudi pri nas.

Povodnji na Balkanu. Velike povodnji so v solunskem in skopljskem vilajetu. Voda je odnesla mostove in poškodovala železnice. Po mnogih krajih je uničena žetev. Iz Skoplja se poroča o močnem potresu in pa, da je padala toča.

S trupom ja podgane se je poizkušal usmrtili 69letni dunajski zasebnik Jakob Rosenfeld. Ker pa trup ni močan, se mu samoumor ni posrečil.

Veliki požari. Na Semeringu je zgorela gostilna Doppelreicherjeva. Škoda velika. — V Milanu je napravil požar v skladiščih državne železnice 80.000 frankov škode. — V Belgradu je zgorel del tvornice za suknobratov Pilič. Škodo cenijo na pol milijona dinarjev. Lastniki so zavarovani.

Stavka brodarjev na Renu. Pri 92 ladjinih podjetjih renskih s 350 parniki stavka 1200 mašinistov in kurjačev.

Nesreča. V Škodovih plzenskih tvornicah prožil premog in ubil rudarja Friedericha.

V Karlove Vane je došel nadvojvoda Jožef Ferdinand.

Rektor lvovskega vsučilišča za prihodnje šolsko leto je postal zgodovinar dr. Dembinski.

Nesreča. V Škodovih plzenskih tvornicah se je v peči, kjer se topi železo, vnel plin. Dva delavca sta bila nevarno, štirje pa lahko ranjeni.

Dva sodelavca umoril. Zaprli so v Gaštajnu železniškega delavca Vukeliča, ki je brez vzroka umoril dva in nevarno ranil štiri sodelavce.

Povodenj imajo v Trikkali na Ogrskem. Utonilo je nad 100 oseb.

Konfucijev sorodnik na mirovni konferenci v Haagu. Kong-hien-ho, trgovski ataše in član kitajskega odposlanstva v Haagu, se ponaša — po »Lokalanzeigerju« — da je s Konfucijem v sorodu v 72. kolenu. Pomisliti je treba, da je Konfucij živel 551—479 pr. Kr. r. in da ga Kitajci po božje časte. V očigled takemu sorodniku in sorodstvu naj se naši baroni, grofi

Delniška družba „**ZDRUŽENIH PIVOVAREN**“ Žalec in Laško
== priporoča svoje **izborno pivo.** — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). ==
Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).
Pošiljatve na dom sprejema restavratore „**Narodnega Doma**“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

in knezi kar skrijejo s svojimi pargamenastimi, zaprašenimi rodovniki.

V 14letno ječo je obsojen še ne 20letni tirolski divji lovec Feichtner, ker je ustrelil gozdarja Brunnerja.

Švicarske gore so se znižale. Vse švicarske gore so se znižale za 3 m 26 cm. To pa se je zgodilo na sledeči način: Iz ženevskega jezera štrli visoka skala »Pierre a Niton«. Leta 1820 so jo zmerili ter našli, da je 376 m 85 cm visoka. Po tem znaku so nato preračunili visokost za vse švicarske gore. Sedaj pa se je izkazalo, da so se leta 1820 znižali za 3 m 26 cm, vsled česar je treba vse visočine na katastrskih kartah popraviti.

Strastni kadilci. Knez Bismark je pokadil 150.000 smodk; to je povprečno 8 komadov na dan. Mnogo več pokadi slavní Edison. Na dan pokadi deset smodk, a ko se vglubi v svoja preiskovanja, kadí dvakrat toliko, da napreže vso svojo umsko silo. Znameniti ameriški tragik, Edwin Bust, drži vedno cigaro v ustih. Kadil je za čas predstave tudi za kulisa-mi, sluga mu je držal zapaljeno cigaro, dočim je on igral, a čim je odšel z odra, je takoj vzel slugi cigaro in strastno kadil. Pred tremi leti je umrl na Dunaju neki starec, ki je v 54 letih pokadil 628.713 smodk, to je 11.653 na leto, a to je povprečno 31 cigar na dan. Ta strast ga je stala okoli 70.000 kron.

Hitra zveza z Japonsko. »International Sleeping Car Company« je ustanovila tedensko brzovozno zvezo med Londonom in Japonsko čez Sibirijo. Vlaki bodo iz Londona odhajali vsako nedeljo zjutraj ob 9., bodo dospeli v Mosko v sredo, v Irkutsk prihodnji torek, v Vladivostok prihodnji ponedeljek, to je nekako v 16 dneh. Iz Vladivostoka se bo potem s parnikom v enem dnevu prišlo na Japonsko. Vlaki so zelo elegantno opremljeni. Vozni listek iz Londona v Nagasaki stane 1125 lir za prvi razred, 800 lir za drugi. Dozdaj je bila najhitrejša zveza med Londonom in Japonsko čez Kanado. Vožnja je trajala 24 dni.

Največje stvari na svetu. Največja banka nahaja se v Londonu; največja cerkev v Rimu; največja trgovska borza v Newyorku; najvišja železniška zgradba v Parizu; največja kamenita zgradba v Egiptu; največji doslej znani vodopad v Afriki; največji javni vrt v Parizu; največja reka v Južni Ameriki; največja tovarna topov v Essenu.

Coln se je preobrnil v Glasgovo. Utonilo je 6 oseb.

Slon je zdivjal v draždanskem cirkusu Henry. V cirkusu je nastala velika panika.

Inomoški stavkujoči peki so pretepli pekovskega mojstra Hansa Auerja in njegovega spremljevalca do krvi. Auer je nato dvakrat ustrelil iz revolverja, nakar so napadalci zbežali. Enega napadalca so že prijeli, o drugem se govori, da je nevarno ranjen.

Oder se je podrl pri zgradbi novega berlinskega operetnega gledališča. Ranjeni sta dve in mrtvi tudi dve osebi.

Kuga v Aleksandriji. V Aleksandriji sta umrli za kugo 18. t. m. dve osebi.

Simplonski predor. Ker vzporedni rov v Simplonskem predoru ni ves zidan, je v nevarnosti, da se vsled velikanskega pritiska podre.

Tri dvoboje ima ogrski časnikar Jožef Deak s tremi častniki, ki se je sprl z njimi.

Vpliv rabe oči na zdravje. Dr. Gulick, ravnatelj šolskih zdravnikov v Newyorku poroča o vplivu rabe oči na splošno zdravstveno stanje človekova. Na podlagi obilnih izkušenj je dokazal, da velika večina ameriškega prebivalstva boleha na različnih boleznih zato, ker prenapenja vid: Navadne bolezni, ki pohajajo iz tega, so glavobol, slabo prebavljanje, histerija in včasih tudi epilepsija. Oči se v prvi vrsti pokvarijo v šoli, večinoma zaradi tega, ker se pusti, da luč pada na oči naravnost, dočim zahteva oko le reflektirano luč. Posebno škodljivi za vid so časniki.

Psi iz Azije in Avstralije na Dunaju. 14. t. m. so otvorili na Dunaju mednarodno razstavo psov. Izložene živali so večinoma radi posebnosti, ki se v tolikem številu drugod še niso videle. Kitajci so poslali celo čedo majhnih, levom podobnih psov, ki imajo temnomoder gobec in jezik. Radovednost vzbujajo najbolj, ker jih sinovi nebeškega kraljevstva jako cenijo kot imeniten obližek. Iz Avstralije pa so pripeljali strah ovčjih čed, dingo. V celih tropah se vlačijo po deželi prežeč na plen, napada ovce, loti se tudi goveda, ne ustraši se pa tudi človeka, če je sila. Namnožili so se tako, da je začela avstralska vlada razpisovati nagrade na ubite dingo-pse.

Poizkusi o prebavi kač. Dr. Solokowski je izvršil mnogo poizkusov glede na to, kako kače prebavljajo. Poizkuse je delal na velikih kačah boah iz Bornea, ki so dolge po osem

metrov in last znanega Hamburžana Hagenbecka. Navadno hranijo te kače s kuncí. Solokowski jim je dal požreti cele srne. Kača se vrže na srno z neznansko silo, jo v hipu ovije, docela zmasti in potem začenja celo požirati. Neka kača je požrla 37 kg težko srnico v pol ure. Druga kača je v teku treh dni požrla 42 kilogramov mesa, druga v štirih dneh 69 kilogramov. Prebavi pa to množino v dveh do treh tednih.

Markov stolp v Benetkah. Ker so v Italiji še vedno v skrbeh, da bi se utegnil Markov stolp, katerega so začeli iznova graditi, zopet podreti, zlasti radi temelja, je beneški municipij poveril posebni komisiji nalogo, naj izreče o načinu zidanja svojo sodbo. Komisija je končala svoja preiskovanja in se pohvalno izrekla i o sistemu grajenja i o materijalu. Opeka je po sodbi profesorjev milanske tehnike izvrstna, kakor tudi malta, za katero uporabljajo pesek iz Brente. Portlandcement iz Casalmonferato zadošča vsem zahtevam. Tudi podlaga je tako trdno zgrajena, da je skoro vsaka nevarnost izključena, zlasti še, ker so posamezni deli zidovja zvezani med seboj z železjem.

Novi spiritistični medij. V Milanu so našli novi spiritistiški medij Avgusta Politi, doma iz Rima. »Društvo za dušeslovne študije« v Milanu je dalo Politija preiskati po zdravniških, ki so izjavili, da je duševno popolnoma normalen in da tudi ne trpi na kakí živčni bolezní. To izpričevalo je bilo napravljeno leta 1905. »Društvo za psihične študije« je Politija stalno angažiralo namesto znane Eusapije Palladino, ki je odšla producirat se po Evropi. Najznačilnejša prikazen, ki jo Politi izvaja v spiritistiških sejah, je ta, da se vzdigne 30 centimetrov nad tla v zrak, se v zraku prevrača in obstoji v zraku poševno v najrazličnejših legah.

Praznoverstvo. Nedavno se je ustrelil v svoji vili pri Pistoji na Italijanskem grof Costa-Reghini, znan ljubitelj športa. »Stampa« poroča, da je vzrok samoumora bil sledeči dogodek: Neka stara žena v Florenciji je grofu prerokovala, da bo umrl 6. junija, odet v rumeno odelo. Grof je postal od tega dne čmeren, posebno zato, ker se je v njegovi vili res nahajala neka prastara odeja iz rumenega blaga. Naročil si je iz Florencije krsto in mrzlično pričakoval dan 6. junija. Ponoči se je ustrelil.

Gospodarstvo.

g Premovanje konj bo leta 1907 v Postojni dne 26. avgusta, v Domžalah dne 27. avgusta, v Kranju dne 28. avgusta, v Škofelci dne 30. avgusta, v Ribnici dne 31. avgusta, v Trebnjem dne 3. septembra, v Št. Jerneju dne 4. septembra in v Boh. Bistrici dne 7. septembra. Ker se v vseh postajah razdeli skupno le 93 državnih daril, torej v vsakem premovalnem kraju povprek le deset daril državne podpore, je želeli, da v svrhu podpiranja domače konjereje tudi občine in denarni zavodi k tem prispevajo ter konjerejskemu odseku v Ljubljani za premovanje konj domačih konjerejev ali konjerejev sosednih občin nakazujejo. — Samostojni konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

g Dobiček od petroleja. Akcijska družba za rafinerijo olja »Apollo« je imela svoj redni občni zbor. Za lani izkazuje 1,364.431 K čistega dobička.

1399 3-3

3 izurjene mizarске pomočnike

sprejme takoj proti dobri plači

A. Rojina, mizarški mojster
Ljubljana, Wolfove ul.

Kleparski pomočniki

le izurjeni samostojni delavci, dobe trajno delo proti dobri plači. — Todi vodovodni monterji dobe trajno delo pri **L. M. Ecker v Ljubljani.** 1392 3-3

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana - - - Starl trg šte. 10

Prilporeča svojo trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene

Razglas.

1373 (3-3)

Na c. kr. prvi državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) bodo sprejemne izkušnje za vstop v I. razred šolskega leta 1907/8 **dné 6. julija** in se prične ob pol 10. uri dopoldne.

Učenci, ki želijo delati to izkušnjo, naj se v spremstvu svojih staršev ali njih namestnikov oglasijo **dné 30. junija** med 1/29. in 12. uro pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s seboj prinesejo krstni list in obiskovalno izpričevalo.

Vnanji učenci se k sprejemnim izkušnjam lahko oglasijo tudi pismeno, ako pravočasno po pošti pošljejo gori imenovani listini.

Učenci, ki po svojem rojstvu in po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radoljici ali ozemlju okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori, se smejo v ljubljanski gimnaziji sprejemati edino le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

Ljubljana, dné 17. junija 1907.

Ravnateljstvo I. državne gimnazije.

Razglas.

V svrhu oddaje prizidave župnišču na Koroški Beli v proračunjenem znesku 7500 K in sicer:

1. za zidarska in dninarska dela	K 3400
2. za tesarska dela	1050
3. za mizarška, ključarska, steklarska in pleskarska dela	1900
4. za kleparska dela	130
5. za pečarska dela	560
6. za slikarska dela	200
7. za razna dela	260

torej v skupnem znesku K 7500

se bode vršila dné 1. julija 1907 zmanjševalna dražba ob 10 uri na licu mesta na Koroški Beli.

Pismene ponudbe se izročajo stavbinskemu odboru za prizidavo župnišča na Koroški Beli.

Za varščino se zahteva 10%.

Načrti, troškovnik, kakor tudi splošni in posebni stavbeni pogoji so interesantom od 24. junija do 1. julija do desete ure dopoldan vsak dan na pogled pri županstvu na Koroški Beli.

Stavbinski odbor si pridrži pravico izbrati si ponudnike med došlimi ponudbami brez ozira na njihno visokost.

Stavbinski odbor za prizidavo župnišča na Koroški Beli

1421 (2 2)

dné 20. junija 1907.

Pozor!

Največja zaloga nagrobnih spomenikov

katere imam v zalogi iz vseh vrst marmorjev, umetno izdelane; ravno tako so v zalogi

nagrobní okviri.

Preč. duhovščini in slav. občinstvu se priporočam za vsa umetna cerkvena in stavbinska dela po zmernih cenah.

Nagrobne spomenike prodajam radi preselitve obrti po zelo nizkih cenah.

Z velespoštovanjem 871 12-11

Ignacij Čamernik
kamnosek, Komenskega ulice 26 v Ljubljani.

Podružnica v Spiljetu. :

Delniška glavnioca :
K 2.000.000. :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2 : : :
obrestuje
vloge na knjižice in v tekočem računu od dne vloge do 4 1/2 %
dne vzdiga po 4 1/2 %
Rentni davek plača banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev snuječe se »Hotelske družbe z omenjeno zavozo Triglav« po kron 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—

Podružnica v Celovcu. :

Rezervni fond :
K 200.000. :